

5

NOVINY KEŽMAROK

Kultúrno-spoločenský
mesačník mesta

MÁJ
2021
6. ročník

Vydáva Mestské kultúrne stredisko
v Kežmarku

Spoločne pre našich
seniorov

str. 5

Podoby vo Výstavnej
sieni

str. 19

Rozhovor s ambasádkou
Literárneho Kežmarku

str. 24

Múzeum v Kežmarku si pripomína 90. výročie od svojho založenia

» viac na str. 16-17

DREVONA®

SLOVENSKÝ PRODUKT

MICHALSKÁ 73 KEŽMAROK

tel : 0918 605 347 email: kezmarok@drevona.sk

PF20002

ALCHÝMIA TRIEDENIA KOMUNÁLNEHO ODPADU

Najdôležitejšie je vzniku odpadu predchádzať a až následne triediť a recyklovať. Snažíme sa o to, aby nám vznikalo **minimum zmesového komunálneho odpadu**.

 Elektro a iné	 Nápojové kartóny	 Plasty	 Sklo	 Kovy	 Biodpad	 Oblečenie	 Papier
UMIESTNENIE Nosíme na miesta spaťného zberu alebo na zberný dvor.	UMIESTNENIE Spolu s plastami a kovmi do žltých zberných nádob.	UMIESTNENIE Spolu s nápojovými kartónmi a kovmi do žltých zberných nádob.	UMIESTNENIE Zelené zberné nádoby.	UMIESTNENIE Spolu s nápojovými kartónmi a plastami do žltých zberných nádob.	UMIESTNENIE Do hnedých zberných nádob alebo do kompostérov.	UMIESTNENIE Špeciálne zberné nádoby, nie však do zmesového odpadu.	UMIESTNENIE Modré zberné nádoby.

Pre občanov mesta Kežmarok, ale i všetkých, ktorým záleží na našej prírode vyvorili Verejnoprospesné služby Mesta Kežmarok. Viac informácií o nakladaní s odpadom v našom meste nájdete na www.vpskk.sk.

PF20001

MATRACE

PLNÉ KOMFORTU

Navštívte náš **SHOWROOM** V KEŽMARKU

📍 Slavkovská 73

www.benab.sk

PF20003

Rudo RABATIN

P
O
D
O
B
V

Janka GALLIKOVÁ

Mesto Kežmarok a autori vás pozývajú na výstavu
3.5 - 31.5.2021
 Výstavná sieň mesta Kežmarok, Hlavné námestie 64

PF20004

Kežmarok bude mať svoju vlastnú kompostáreň

Realizáciou projektu vznikne v Kežmarku plne funkčné centrum pre zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu. Hlavným cieľom triedenia, zberu a zhodnotenia bioodpadu je jeho vrátenie do zeme.

Otvorenie kompostárne v areáli Verejnoprospešných služieb Mesta Kežmarok.

Kompostáreň bude využívať technológiu riadenej aeróbnej termofilnej fermentácie. Jej výstavbu slávnostne zahájilo vedenie mesta odovzdaním priestorov, na ktorých bude stáť. Do prevádzky by mala byť uvedená začiatkom budúceho roka. „Som rád, že ako Enviromesto 2019 začíname s výstavbou vlastnej, technologicky nadčasovej kompostárne, ktorá je zameraná na posilnenie vzťahu k životnému prostrediu. Je to najekologickejšia vec a najväčšia investícia, ktorá sa nám podarila v tomto roku. Celá kompostáreň bude predstavovať jeden technologický celok, ktorý zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu a kuchynského odpadu rieši komplexne. Výsledkom bude špičkový produkt - kompost, ktorý bude vhodný aj pre organické pestovanie,“ uviedol primátor Ján Ferenčák.

Celá kompostáreň je navrhnutá na základe najnovších inovatívnych poznatkov v oblasti kompostovania. Projekt zahŕňa terénne úpravy, výstavbu modernej technologickej kompostárne a tiež nákup techniky nevyhnutnej na zber a zhodnotenie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu. Zakúpené zariadenia umožnia triedenie, zber odpadu, prepravu do mestskej kompostárne a jeho zhodnotenie na kompost. „Ročne vynakladáme vysoké čiastky na zber

a zneškodnenie komunálneho odpadu. Produkcia nevytriedeného komunálneho odpadu sa realizáciou projektu zníži a produkcia vytriedených zložiek sa naopak zvýši vďaka rozšíreniu zberu a zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu. Jedná sa zároveň o prípravu na splnenie recyklačných cieľov po roku 2020,“ doplnila Marta Markočiová, vedúca oddelenia projektov a verejného obstarávania.

Mesto v súčasnosti zabezpečuje vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu na svojom území len čiastočne, pričom pre zhodnocovanie mu chýbajú vlastné kapacity. Kompostáreň bude slúžiť na spracovanie bioodpadu vyzbieraného Verejnoprospešnými službami Mesta Kežmarok počas údržby mestskej zelene a tiež dovezeného občanmi mesta. Výsledný kompost bude môcť využívať nielen mesto, ale aj jeho obyvatelia.

Samospráva získala na realizáciu projektu kompostárne, vrátane nákupu techniky, prostriedky z Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v rámci operačného programu Kvalita životného prostredia. Ide o sumu vo výške 2 646 773 eur. Mesto Kežmarok sa na realizácii podieľa spolufinancovaním vo výške 140 000 eur.

Barbora Sosková

A je to tu, konečne máj – lásky čas!

Definitívne dáva-me zbohom studeným dňom a večerom, príroda sa prebúda k životu a pripravuje nám krásnu paletu farieb, vôní a tepla. To všetko

nám preniká do duše, tela aj do našich myšlienok. Odrazu cítime potrebu zhlboka sa nadýchnuť a celú tú nádheru vnímať všetkými zmyslami. Aj keď už každý z nás nechce myslieť na pandémiu, mnohým ľuďom nemilosrdne zasiahla do životov. Bolesť a žiaľ nad stratou blízkeho nedokáže utíšiť ani rozkvitnutý strom, ani jasná slnečná obloha. Tento máj je iný – má horkosladkú príchut', ale je tu s nami a záleží len na nás, či toto obdobie budeme len smutne prežívať alebo skutočne naplno žiť.

Nám starším sa máj spája nielen s láskou, so stavaním májov, ale spomíname aj na prvomájové sprievody, na oslavy oslobodenia Československa, uctievanie naše milované matky, pripomíname si Medzinárodné dni hasičov, pôrodných asistentiek, Červeného kríža, rodiny. Avšak, aj my múzejníci oslavujeme svoj veľký deň. V máji si pripomíname aj Európsky deň opery, národných parkov. Pamätnými dňami je tiež Deň pristúpenia Slovenskej republiky do Európskej únie a Výročie smrti Milana Rastislava Štefánika. Ide o sviatky, ktoré si každoročne pripomíname na základe historických udalostí, faktov, príbehov. Stvorili ich sami ľudia, a preto je v tejto dobe dôležité to, aby ľudia zostali ľuďmi, aby sa vytratil nevraživosť, zloba či nenávisť. Rúška, ktoré nás uväznili do anonymity, akoby v nás ukryli empatiu, spolupatričnosť a lásku. Strach a bezmocnosť začínajú prevládať nad obyčajnou ľudskosťou. Nesmieme im to však dovoliť.

Nenechajme sa poddať úzkosti a strachu z vecí, ktoré rozpútávajú boje okolo nás. Mali by sme hľadiť s nádejou vpred. S nádejou a vierou lepšieho zajtrajška. V tejto súvislosti mi na myseľ prichádzajú známe verše Jána Kostru – Každý deň stretnúť človeka: „Každý deň stretnúť človeka to stačí. Každý deň stretnúť človeka, ktorý brehá vláči, klesá a z prachu vzletí. Deň, v ktorom nestretnáš ho, stratený je. Deň, v ktorom nestretnáš ho, prepadáš sa o stupeň nižšie medzi smeti, relikvie. Každý deň stretnúť človeka. Človeka stretnúť každodenne“. A tak vám všetkým prajem, aby tieto mesiace nám všetkým priniesli veľa lásky, pohody a predovšetkým človečenstva.

*Mgr. Erika Cintulová,
riaditeľka Múzea v Kežmarku*

V skratke

 Pandemická situácia sa v kežmarskej nemocnici výrazne zlepšila. Nemocnica v apríli neevidovala žiadneho covid pozitívneho zamestnanca. Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, člen skupiny AGEL, má zrejme najhoršie pandemické obdobie za sebou. Nemocnica hlási pokles covidových pacientov, zo zamestnancov už nikto nemá koronavírus. Ak tento priaznivý vývoj bude pokračovať, nemocnica postupne začne aj s plánovanými operáciami. „K dnešnému dňu poskytujeme zdravotnú starostlivosť siedmim pacientom s koronavírusom na bežnom lôžku, štyria pacienti si ešte vyžadujú napojenie na umelú pľúcnu ventiláciu, takže tieto intenzivistické lôžka máme plne vyťažené,“ informoval riaditeľ nemocnice Ing. Viktor Halíř. Ústup pandémie deklaruje výsledky z testovania. Zatiaľ v nemocnici stále platia protipandemické opatrenia a zákaz návštev pacientov. **Zdroj: AGEL**

 Vzhľadom na uvoľnenie protipandemických opatrení objednávateľ dopravnej obsluhy v Prešovskom samosprávnom kraji od 19. apríla obnovuje prímestskú autobusovú dopravu do bežného režimu platného pre dni školského vyučovania. Všetky spoje na linkách budú vedené ako v riadne dni školského vyučovania. Avšak naďalej budú pozastavené posilové spoje zabezpečujúce dopravu študentov na internáty. Tieto spoje boli vedené najmä v piatky a nedele, pričom ich primárnou úlohou nebola doprava na denné vyučovanie. **Zdroj: Prešovský samosprávny kraj**

 Obnovujú už druhú polovicu zdravotného strediska v Spišskej Starej Vsi. Začiatkom tohto roka bola polovica budovy zdravotného strediska dokončená a odovzdaná do užívania. Momentálne sa realizuje rekonštrukcia druhej polovice budovy. Tieto práce by mali byť do konca augusta hotové a celá stavba následne odovzdaná do užívania. Rekonštrukcia spočíva vo výmene rozvodov vody, kúrenia, zdravotníckych, elektroinštalácie a celá budova bude zateplená. Z prednej časti sa vybuduje bezbariérová vstupná rampa a vo vnútri budovy bude inštalovaný osobný výťah. **Zdroj: spis.korzar.sme.sk**

 Dve seniorky z Kežmarku sú dôkazom toho, že ani starší ľudia sa nemusia stať obeťami podvodníkov. Od oboch žien nezávisle od seba chceli klamári vylákať tisíce eur. Dôchodkyne sa nedali, o peniaze neprišli. Podvod začal klasicky - telefonátom, v ktorom muž tvrdil, že je zdravotnícky pracovník. Pani tak oslovil menom a priezviskom a povedal jej, že jej syn je chorý, leží na pľúcnej ventilácii a neodkladne potrebuje liek. Konkrétne injekciu v hodnote 10-tisíc eur. Pani Anna odpovedala mužovi, že peniaze nemá. Ten ale pohotovo reagoval, že jej pošle taxík, ktorý ju odvezie do banky. Nakoniec však nečakal, že sa 81-ročná žena oklamať nedá. Nazvala ho podvodníkom a hovor ukončila. Následne zavolała synovi a ten bol v poriadku. „Ide o krásny príklad, že napriek zlej správe, ktorú jej páchatel uviedol, zachovala chladnú hlavu a nenechala sa oklamať,“ skonštatovala policajná hovorkyňa Jana Ligdayová. **Zdroj: Noviny.sk**

pokračovanie na str. 6

*Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, člen skupiny AGEL, bude mať postupne na všetkých oddeleniach nové elektrické polohovateľné lôžka. Zvyšujú komfort a ošetrovujúcim zdravotníkom uľahčujú manipuláciu s pacientom. Nové elektrické polohovateľné lôžka disponujú aj lôžkovými stolíkmi s vyklápacou doskou, ktoré sú určené pre pohodlné stravovanie pacienta. Na interné oddelenie už bolo privezených 32 kusov nových lôžok. **-agel-***

*Kežmarská nemocnica počas marca zvládla pomoc kolegom z Popradu. Zaznamenali tu vyše 30-percentný nárast pôrodov. Nemocnica však vďaka nasadeniu svojich zdravotníkov, ako aj vďaka spolupráci s popradskými kolegami, všetko zvládla. Počas tohto obdobia sa 16. marca o 8.55 hod. v kežmarskej nemocnici narodil aj malý František s mierami 3450 g a 52 cm. **-agel-***

*Verejnoprospešné služby Mesta Kežmarok v spolupráci s Technickými službami, s. r. o. Kežmarok - sociálnym podnikom zrealizovali rozsiahlu údržbu v okolí Lesoparku Sever. Zamestnanci vyčistili chodníky, schodišťa, obrubníky, urobili orezávky kríkov a stromov nižšieho vzrastu, poupratovali okolie a z lokality vyviezli viac ako tonu odpadu. Poznačené vandalizmom zostali po zime náučné tabule a naďalej pribúdajú i odpadky, medzi ktorými nájdeme cigaretové ohorky, či fľaše od alkoholu. **-vps-***

Kežmarskí poslanci mimoriadne zasadli

Vo štvrtok 15. apríla mimoriadne zasadalo mestské zastupiteľstvo v Kežmarku. Jednou z hlavných tém bolo odsúhlasenie dočasného bývania pre klientov Zariadenia pre seniorov (ZPS) a Zariadenia opatrovateľskej služby (ZOS) počas plánovanej rekonštrukcie.

Kežmarok pokračuje vo zvyšovaní kvality bytovacieho komfortu pre tých najzraniteľnejších obyvateľov mesta. Dôkazom toho je aj schválenie návrhu na výpožičku nebytových priestorov v kežmarskej poliklinike, kde budú klienti ZPS a ZOS dočasne presťahovaní. Na dvoch oddeleniach bude prebiehať rekonštrukcia.

Otázka padla aj na primátora mesta, z akého dôvodu bolo zvolané mimoriadne zastupiteľstvo. „Mimoriadne zastupiteľstvo bolo zvolané práve kvôli bodu o odsúhlasení do-

časného bývania pre klientov ZPS a ZOS. Na základe toho môžeme dočasne presťahovať časť seniorov a pristúpiť k začiatku rekonštrukcie ZPS v dohodnutých termínoch. Ďalšie body boli doplnené prednostkou mestského úradu,“ vysvetlil primátor Ján Ferenčák.

Poslanci rozhodli o návrhu na odňatie budov zo správy Mestského kultúrneho strediska. Na základe organizačných zmien boli priestory uvoľnené a zamestnanci Mestského kultúrneho strediska sa presťahovali do objektuestskej knižnice.

Po krátkej rozprave zastupiteľstvo schválilo podmienky a vyhlásenie obchodnej verejnej súťaže na predaj domu správcu cintorína, ktorý bol vo výlučnom vlastníctve samosprávy. Minimálna kúpna cena 167-tisíc eur bola stanovená na základe znaleckého posudku.

Mestské zastupiteľstvo sa na mimoriadnom zasadnutí zaoberalo aj vyčlenením potrebných finančných prostriedkov z rozpočtu mesta na financovanie obstarania nájomných bytov.

Ako posledné poslanci schválili zriadenie vecného bremena „in personam“ na dobu neurčitú v prospech mesta na umiestnenie a uloženie inžinierskej siete – kanalizácie pod budovou zrekonštruovaného zimného štadióna v Kežmarku.

Barbora Sosková

Nové izby v Zariadení pre seniorov v Kežmarku prinesú viac súkromia a sebestačnosti

Hlavným zámerom rekonštrukcie je zvýšenie bytovacieho komfortu obyvateľov, zabezpečenie bezbariérovosti a naplnenie legislatívy v oblasti poskytovania sociálnych služieb.

V utorok 20. apríla vedenie mesta slávnostne odovzdalo stavbu na rekonštrukciu. Ako dar dostali všetci seniori vitamínové balíčky. Zaspievať a zahrať prišiel folklorista Daniel Damer.

„Pre nás je prioritou, aby klienti Zariadenia pre seniorov mali podmienky prispôbobe- né na dnešnú dobu. Toto bude tretia a posledná rekonštrukcia vnútorných oddelení. Zostane nám ešte kuchyňa. Na jej obnovu sa už pripravuje potrebná dokumentácia. V blízkej budúcnosti by sme sa radi pozreli aj na spôsob, ako znížiť energetickú náročnosť budovy, či už zateplením, obnovou strechy, izoláciou, prípadne novými oknami. Na záver by sme radi zrehabilitovali aj záhradu,“ ozrejmil plány mesta primátor Kežmarku Ján Ferenčák a dodal: „To, ako sa správame k starším a bezbranným, je vizitkou vyspelosti spoločnosti a každého jedného z nás.“

Rekonštrukcia bude prebiehať v dvoch etapách, na dvoch oddeleniach C1 a C2. Na každom z nich sa vybudujú štyri jednodňkové a desať dvojložkových izieb so samostatným sociálnym zariadením. Vybuduje sa aj nová miestnosť určená na terapiu, spoločné aktivity

a vzdelávacia miestnosť určená na semináre.

Ako uviedla riaditeľka Zariadenia pre seniorov (ZPS) a Zariadenia opatrovateľskej služby (ZOS) Kežmarok Marcela Ištocyová, v priebehu štyroch rokov sa zrekonštruovali tri z piatich

Seniorov potešil folklorista ako i dar primátora mesta v podobe vitamínových balíčkov.

oddelení. Obnova C1 a C2 by sa mala ukončiť ešte tento rok. „Rekonštrukciu sme si rozdelili do etáp, musíme ju totiž realizovať počas plnej prevádzky. Zámerom je zvýšenie bytového komfortu zariadenia, ale tiež komfortu v oblasti

hygieny - v každej izbe bude bezbariérové WC a bezbariérová sprcha. Okrem toho sa na každom oddelení vybudujú aj nové prevádzkové priestory ako kúpeľňa s vaňou, čistiaca miestnosť, kuchynka či sklad čistého prádla,“ doplnila riaditeľka.

V zariadení pre seniorov momentálne prebýva 101 klientov. Vzhľadom na pretrvávajúcu epidemiologickú situáciu súvisiacu s ochorením COVID-19, musia byť v zariadení k dispozícii aj karanténne izby. Z tohto dôvodu budú de-

siati z nich dočasne presťahovaní do kežmarskej polikliniky, kde im budú poskytované všetky potrebné služby. Návrh na výpožičku nebytových priestorov po dobu trvania rekonštrukcie dvoch spomínaných oddelení schválili mestskí poslanci na mimoriadnom zasadnutí v piatok 16. apríla.

Zariadenie pre seniorov Kežmarku bolo oficiálne uvedené do prevádzky 1. januára 1975. Domov dôchodcov bol najprv špecifikovaný ako domov sociálnych služieb pre mentálne chorých ľudí. Išlo o prvé zariadenie v popradskom okrese s pôsobnosťou pre celý východoslovenský kraj. Po troch rokoch sa zariadenie transformovalo na domov dôchodcov s celokrajskou pôsobnosťou. V roku 2002 prešlo zariadenie do pôsobnosti mesta Kežmarok. Mesto v roku 2017 získalo ocenenie Senior Friendly.

Barbora Sosková

V skratke

dokončenie zo str. 4

 Prechádzka v korunách stromov bude po dlhom čase opäť otvorená, a to každý deň od soboty 24. apríla. Návštevníci a turisti môžu prísť na ideálny jednodňový výlet na hrebeň Spišskej Magury a preskúmať tunajšiu prebúdzajúcu sa jarnú prírodu. Prijemná prechádzka pre všetkých je obohatená o zaujímavé informácie a dobrodružstvo. Chodník korunami stromov ponúka okrem jedinečnej prechádzky v korunách stromov aj priblíženie života v miestnych lesoch, kde sa stretáva Pieninský a Tatranský národný park. Pre veľkých aj malých sú tu edukačné tabule a interaktívne prvky, z ktorých sa môžu návštevníci dozvedieť mnohé zaujímavé informácie o zvieratách, rastlinách, vtákoch, či stromoch. Chodník korunami stromov sa nachádza na hrebeni Spišskej Magury. Prechádzka od koreňov až ku korunám stromov je dlhá 1234 metrov a je zakončená 32 metrov vysokou vyhliadkovou vežou, na vrchole ktorej sa nachádza priehľadná pochôdzna sieť z ktorej vedie 67 metrov dlhý suchý tobogan. Život lesa tak máte možnosť spoznať z vtáčej perspektívy, pozrieť si okolité dediny a za priaznivého počasia dokonca uvidíte aj Tri koruny na poľskej strane.

Zdroj: www.bachledka.sk

 Múzeum v Kežmarku otvorilo od 19. apríla svoje brány. Kežmarský hrad je otvorený od 9.00 hod. do 16.00 hod. (posledný vstup o 15.00 hod.), sobota, nedeľa a štátne sviatky zatvorené. Rezervovať a informovať sa o voľných vstupoch môžete len telefonicky na čísle 0918 742 726. Múzeum bytovej kultúry od 8:00 hod. do 16:00 hod. (posledný vstup o 15:00 hod.), sobota, nedeľa a štátne sviatky zatvorené. Maximálny počet návštevníkov v jednom momente je 17 osôb. Milí návštevníci, prehliadky nemôžu prebiehať v štandardnom režime, vo všetkých priestoroch Múzea v Kežmarku je podľa platných nariadení potrebné nosiť respirátory (okrem výnimiek) podľa vyhlášky č. 175/2021, dodržiavať rozostupy 2 m a použiť dezinfekciu pri vstupe do expozícií. Vstup do expozícií je možný len s negatívnym antigénovým alebo RT-PCR testom, nie starším ako 7 dní. Prípadne s dokladom o očkovaní aspoň prvou dávkou vakcíny proti COVID19, starším viac ako štyri týždne vektorovou vakcínou a viac ako 14 dní mRNA vakcínou, prípadne ak ste prekonalí ochorenie COVID19, za posledných 180 dní.

Zdroj: tatryspispieny.sk

 Gymnázium Pavla Országha Hviezdoslava získalo Zelený certifikát. Jednou z plánovaných súťažných aktivít o Naj EKO triedu je aj zber a správna separácia použitých batérií a elektroodpadu. Aj napriek neprítomnosti študentov v škole sa učiteľom podarilo tento projekt zrealizovať ešte koncom roka 2020. Za odovzdaný elektroodpad a batérie od spoločnosti SEWA, ktorá sa zaoberá ekologickým spracovaním elektroodpadu, získali zelený certifikát a logo školy, ktorá zodpovedne pristupuje k ochrane životného prostredia. Logo bude umiestnené na webovej stránke školy.

-gpo-

Za dodržania aktuálnych protiepidemických opatrení sa 3. mája v Strednej odbornej škole, Garbiarska 1 uskutočnilo prvé kolo prijímacích skúšok pre školský rok 2021/2022.

-sosgarbiarska1-

Počasiu v uplynulých dňoch dovolilo viaceré aktivity v našom meste. Okolie futbalového ihriska bolo zbavené drevín, ktoré prerastali cez oplotenie. Nahromadené odpady v okolí skateparku dvíhal vietor až na cyklotrasu a bolo nutné zakročiť.

-vps-

Okolie Baziliky sv. Kríža prešlo jarnou údržbou a rozdiel bolo hneď vidieť. Chodník bol zbavený prerastajúcej buriny. Vykonanie viacerých činností prinieslo do blízkosti historickej dominanty Kežmarku jarný poriadok a o pár mesiacov nás čaká i vynovená zvonica.

-vps-

Údržba zelene v meste trvá počas celého roku

Prechádzka v meste na jar prináša v sebe pohľad na zakvitnuté stromy a prebúdžajúcu sa zeleň.

„Zeleň v meste nezodpovedá plne požadovanému stavu zo zdravotného ani historicko-kompozičného hľadiska. V historickom centre sú postupne odstraňované ihličnaté dreviny a živé ploty, vysadené ako sekundárna výsadba 80. a 90. rokov,“ povedal Marek Šutý z oddelenia prípravy investícií. Z historického hľadiska je požadované zachovať sprievodné uličné aleje. Líniou výsadbu tvoria prevažne lipy malolisté a veľkolisté. Takto tvarované lipy s korunou zredukovanou do guľovitého tvaru a vyvetvením v podchôdznej výške sú charakteristickým a tradičným znakom Spišských miest. V ostatných častiach mesta sa často vyskytujú brezy a topole. Tieto krátkoveké dreviny by mali byť postupne odstraňované a nahradené dlhovekými drevinami vhodnejšími do mestského prostredia.

„Údržba zelene prebieha takmer celoročne, vo vegetačnom období prevažuje kosba

trávníkov a orez drevín. V zimnom a predjarom období sa vykonávajú výrubu poškodených drevín, zdravotné orezy a príprava trvalkových záhonov,“ povedal Šutý. Údržba zelene spadá pod Verejnoprospešné služby mesta Kežmarok.

Najčastejšie poškodzujú zeleň ľudia pri skrakaní si ciest prechodom cez záhony a trávniky. Zaznamenaný bol i vandalizmus na drevinách, pričom bol na drevinách vyložený termínal alebo odstránená celá drevina. „V meste prevažujú listnaté dreviny v centrálnej časti mesta ma najväčšie zastúpenie lipa malolistá *Tilia cordata* v alejových výsadbách. V okrajových častiach je to breza previsnutá,“ zhodnotil aktuálny stav Šutý.

Výsadby drevín sú súčasťou sadových úprav u väčšiny plánovaných investičných projektov. Plánovaná je výsadba drevín pri Centre integrovanej zdravotnej starostlivosti

Údržba zelene v máji.

a pri projektoch revitalizácie vnútroblokov sídlisk. V Kežmarku bol pomerne vysoký výskyt brestu horského. Tieto dreviny trpia brestovou grafiózou a preto ich počty rapídne klesajú. Významnou drevinou v blízkosti vstupu do Kežmarského hradu je dub letný *Quercus robur*. Na starom cintoríne je zaujímavý červenolistý buk lesný *Fagus sylvatica purpurea*.

Patricia Rozgonyiová,
foto: Marek Šutý

Využívanie moderných cyklostaníc rastie

Od odovzdania cykloľavičiek do užívania Kežmarčanov prešlo už niekoľko mesiacov. Počas tejto doby sa mnoho nielen kežmarčanov zaujímal o tieto moderné cyklostanice – ľavičky. Žiaľ, nevyhli sa im ani vandali.

Počet užívateľov cykloľavičiek sa začiatkom jarného obdobia zvýšil. Je tomu tak aj vďaka stále pretrvávajúcej pandémie a cítime to aj v našom meste, kde sa cyklistická doprava stáva stále viac preferovanou. Ako náhle opadol sneh, ľudia povytahovali bicykle a začala sa cyklistická sezóna. Naše cyklostanice poslúžili obyvateľom na drobné opravy alebo dofúkanie kolies.

Čo sa týka štatistiky používania cykloľavičiek, tak je najpreferovanejšia služba prístup na internet. „Doposiaľ bolo prihlásených 12 721 užívateľov a skoro 900 nabíjaní mobilného telefónu. Ďalšou preferovanou službou bolo použitie kompresora na dofúkanie kolies. Naopak najmenej sa využíva nabíjanie elektrobicyklov,“ informoval Peter Justh z oddelenia prípravy investícií.

Stretli sme sa i s negatívnymi skutočnosťami. „Hneď v prvý týždeň od osadenia sme riešili problémy s dverkami ktoré niekto nasilu otváral. Ešte pred zimou niekto ľavičky popísal a polepil nálepkami. Nedávno sme museli riešiť opäť odtrhnuté dverka na ľavičke pri Weilburskej ulici. Treba povedať, že mesto sa vždy snaží pristúpiť čo najskôr k oprave,“ povedal Peter

Justh. Kamery sú funkčné a záznamy sa pri vandalizme preskúmajú. Tu by sme chceli poprosiť občanov, aby poruchy alebo vandalizmus aj sami nahlásili. Na vzniknutú situáciu sa preto dá čo najskôr reagovať.

Pred niekoľkými týždňami boli ľavičky skontrolované a vyčistené. Je potrebné upozorniť, že má používateľ čítať to, čo píše na displeji samotnej ľavičky. Medzi jedným z nahlásených podnetov bol i nefungujúci kompresor. Užívateľ nebol k danej ľavičke prihlásený cez mobilný telefón. Pre samotné používanie kompresora, alebo dobíjanie elektrobicykla je potrebné sa vždy prihlásiť na sieť ľavičky (Monna Free Wi Fi).

Vzniknutú infraštruktúru využívajú všetci obyvatelia mesta, ale i obyvatelia okolitých obcí, s ktorými je mesto Kežmarok prostredníctvom cyklotrás prepojené. „Všetky cykloľavičky sú prístupné pre širokú verejnosť. Pri tomto projekte sa nezabúdalo ani na telesne postihnutých, preto sú všetky tieto miesta bezbariérové. Sme prví a týmto sa stávame príkladom pre ostatné samosprávy,“ deklaroval primátor mesta Ján Ferenčák pri jej slávnostnom otvorení.

Patricia Rozgonyiová

Cykloľavička na Weilburskej ulici.

Náradie, ktoré cykloľavička obsahuje.

Aplikácia v mobile podporí pocit bezpečia a pomôže v núdzi

Privolanie pomoci pre seniorov je v tejto dobe vďaka smart riešeniam jednoduchšie. Ponúka to aplikácia funkčná pre všetky operačné systémy s názvom MSP SOS. V prípade zneužitia hrozí dotyčnému zablokovanie.

Mobilná služba bola vyvinutá slovenskou spoločnosťou TSS Group. Poplach sa automaticky spustí po stlačení tlačidla MSP SOS. Monitor mestskej polície ukáže polohu občana v núdzi. Ak sa osoba nachádza v zábere kamier, bude ňou zameraná. Po lokalizácii v telefóne je nevyhnutné sa registrovať pod svojim menom, priezviskom a telefónnym číslom. Aplikácia bola vyvinutá pre mestskú políciu mesta Kežmarok ako pilotný projekt a občania si ju môžu stiahnuť bezplatne.

„Kežmarok je prvým mestom na Slovensku, ktoré ponúka takúto službu. Jednou z priorit mesta je zvyšovanie bezpečnosti občanov, preto sme potrebovali vytvoriť aplikáciu, vďaka ktorej sa môžu občania cítiť bezpečnejšie a komfortnejšie. Použiť ju môžete na území mesta Kežmarok a tiež v katastrí nášho mesta,“ predstavil zámer

mesta primátor Kežmarku Ján Ferenčák pri jej spustení.

Návod na inštaláciu:

1. Registrácia – po spustení inštalácie je potrebné zadať meno, priezvisko a telefónne číslo užívateľa, na ktoré obratom príde overovací kód od odosielateľa TSSGROUP.sk, ktorý je potrebné zadať.

2. Tlačidlo SOS – po jeho stlačení mobil okamžite vyšle zvukový signál na Mestskú políciu v Kežmarku spolu s registrovanými údajmi. Hliadka lokalizuje miesto, kde sa dotyčná osoba v núdzi nachádza. Kamera sa po prijatí signálu automaticky zameria smerom, odkiaľ podnet prichádza a policajt môže sledovať dianie na mieste. Nasledujúce riešenie situácie už bude v rukách hliadky mestskej polície.

3. Pociť tiesne – stláča sa v prípade, že

Oficiálne logo aplikácie pod ktorou si ju môžete stiahnuť.

občianovi nehrozí reálne nebezpečenstvo. Ak ho predpokladá, po stlačení tlačidla kamera zameria svoju pozornosť na osobu v núdzi a začne ju sledovať. Štandardne to trvá jednu minútu.

4. Tlačidlo vytvorenie hlásenia – slúži na ohlásenie dopravnej nehody, požiaru, vandalizmu, či výtržníctva. Využiť sa dá aj možnosť vlastného textu, ak ide o inú špecifickú situáciu.

Patricia Rozgonyiová

Pomoc po jednom stlačení

Sociálnu službu monitoringu a signalizácie potreby pomoci rozšíri v Kežmarku SOS gombík. Využíva moderné telekomunikačné technológie a je vhodný pre osamelo žijúcich seniorov či klientov domácej opatrovateľskej služby.

Novú službu poskytuje Asociácia samaritánov Slovenskej republiky. Bohaté skúsenosti nadobudla počas 12 rokov realizácie. Spokojnosť sa prejavuje v niekoľkých samosprávach na celom Slovensku. Našimi najbližšími susedmi používajúcimi SOS gombík je mesto Vysoké Tatry a Stará Ľubovňa.

Momentálne oddelenie sociálnych vecí zisťuje záujem kežmarských seniorov. „Oslovila som predsedov organizácií Klub dôchodcov, Združenie kresťanských seniorov a občanov Slovenska, Jednotu dôchodcov, Regionálne združenie zdravotne postihnutých Prešovského kraja. V meste Kežmarok sa služba dotýka Komisie sociálnej pri Mestskom zastupiteľstve. Máme vedomosť o niekoľkých seniorov, ktorí žijú sami v domácnosti,“ približuje Jana Trau-

manová, vedúca oddelenia sociálnych vecí.

Zamestnanci asociácie sa pred samotným zapojením služby s klientom osobne zoznámia. Spoločne komunikujú o jeho potrebách a prípadom neistom pociť z nepoznaného. Samaritánom záleží na tom, aby klient ostal čo najdlhšie vo svojom domácom prostredí. Zamestnanci dispečingu sú zdravotne ťažko postihnutí občania, čo vyzdvihuje sociálny rozmer ponúkanej služby. Jej význam vzrástol počas predchádzajúceho roka v dôsledku krízy spojenej s pandemiou. Došlo k obmedzeniu sociálnych kontaktov a dozoru nad seniormi.

Lekár na telefóne tvorí doplnkový bonus SOS gombíka. Klient sa môže kedykoľvek počas dňa i noci kontaktovať na lekára asociácie. Ďalej systém umožňuje prepo-

jenie na obvodného lekára. V prípade potreby môžu spolu komunikovať cez konferenčný hovor. Vo všeobecnosti sú všetky hovory nepretržite nahrávané a môžu byť neskôr použité formou právnej ochrany. Najčastejšie sa využívajú na vzdelávaciu účely.

Domáce tiesňové volanie spoľahlivo zabezpečuje profesionálne poskytnutú pomoc v rôznych situáciách. Moderný dizajn pripojeného zariadenia v sebe ukrýva citlivý mikrofón a silný reproduktor. Batéria vydrží v pohotovostnom režime až štyri dni. Jeho monitorovanie prebieha na diaľku. Bezpečnosť zvyšuje i fakt, že sa dá zariadenie napojiť napríklad na detektor pádu či dymový a plynový senzor.

Každá minúta dokáže v prípade zdravotných komplikácií a núdzi zachrániť ľudský život. Je dôležité, aby mali ohrozené skupiny v spoločnosti možnosť si bezodkladne privolať záchranu. Samotný gombík je odolný voči vode a nárazom. Má neuveriteľnú životnosť batérie tri roky. V prípade záujmu kontaktujte Oddelenie sociálnych vecí v Kežmarku.

Patricia Rozgonyiová

Pietny akt kladenia vencov na nádvorí Kežmarského hradu

Porážka fašizmu v druhej svetovej vojne znamenala víťazstvo európskej civilizácie, rešpektujúcej dôstojnosť každého človeka. V piatok 7. mája sme si v Kežmarku pripomenuli pietnym aktom na nádvorí hradu padlých v druhej svetovej vojne.

Pietny akt kladenia vencov pri Pamätníku popravených vojakov a partizánov na nádvorí Kežmarského hradu sa uskutočnil komorným spôsobom. Vzdať poctu a vďaku všetkým, ktorí bojovali a padli v boji za naplnenie túžby po slobodnom a mierovom živote, prišiel aj primátor mesta Ján Ferenčák.

Okrem neho sa pietnej spomienky zúčastnili prednosta okresného úradu Vladimír Škára, náčelník mestskej polície Štefan Šipula, predseda SZPB Milan Janeček a členovia klubu vojakov a Jednoty klubu dôchodcov v Kežmarku.

V Kežmarku si boj za slobodu, ktorú si treba vážiť a neustále ju kultivovať, pripomínajú každý rok. „Z dôvodu prebiehajúcej pandémie a prijatia prísnych bezpečnostných opatrení sa tohtoročná pietna spo-

mienka uskutočnila bez účasti verejnosti,“ povedal za organizátorov Milan Janeček.

Prečo práve 8. máj?

Ukončenie druhej svetovej vojny v Európe si jednotlivé štáty starého kontinentu pravidelne pripomínajú 8. mája. Po páde socialistického zriadenia sa vo viacerých krajinách vrátane Slovenska presunuli oslavy Dňa víťazstva nad fašizmom na 8. mája.

V Slovenskej republike je Deň víťazstva nad fašizmom dňom pracovného pokoja. Rozhodli o tom poslanci zákonodarného zboru v júni 1996.

OSN vyzvala svoje členské štáty, mimovládne organizácie i jednotlivcov, aby si každý rok pripomínali tieto májové dni - jeden alebo druhý, prípadne oba. Na

Primátor mesta s náčelníkom mestskej polície pri pamätníku položili veniec v zastúpení všetkých Kežmarčanov.

podujatiach sa má spomínať na všetky obete druhej svetovej vojny a má sa im vzdať náležitá pocta, uviedla OSN.

Ondrej Miškovič

Primátor Kežmarku zvolený za viceprezidenta Únie miest Slovenska

Primátor mesta Kežmarok Ján Ferenčák bol zvolený za viceprezidenta Únie miest Slovenska. Venovať sa bude oblasti rozvoja regiónov, informatizácie, eurofondov a zahraničnej politiky. Rozhodli tak členovia 32. snemu, ktorý sa konal v utorok 4. mája v Bratislave.

„Veľmi si vážim dôveru, ktorú som dostal od predstaviteľov Únie miest Slovenska, primátorov miest, opätovným zvolením na post viceprezidenta. Samospráva si počas uplynulého roka vybudovala dôveru ľudí, keď dokázala riešiť úlohy spojené v boji s pandemiou, kde zlyhávala častokrát vládna moc. Je to pre mňa záväzok pracovať pre ľudí v prvej línii a meniť naše mestá k lepšiemu. Regióny potrebujú nový ekonomický a sociálny impulz a v dialógu so staronovou vládou verím, že sa nám podarí získať viac financií a podpory, než tomu bolo doteraz. Regióny a ľudia pomoc totiž potrebujú,“ povedal Ján Ferenčák.

Únia miest Slovenska je dobrovoľné zá-

ujmové združenie miest založené 29. apríla 1994 v Košiciach z iniciatívy Klubu primátorov miest Slovenskej republiky. Od januára minulého roka sa rozšírila z 39 na 59 členských miest, ktoré spolu majú približne dva milióny obyvateľov. Hlavným poslanstvom Únie miest Slovenska od jej vzniku je boj za demokraciu, reformu verejnej správy a európske smerovanie Slovenska. Za ciele si únia vytýčila obhajobu práv a záujmov miest vo vzťahu k zákonodarnej a výkonnej štátnej moci, prezentovanie významu miest ako centier regiónov ako aj presadzovanie finančnej, inštitucionálnej, daňovej suverenity miest.

Barbora Sosková

Kežmarok má svoje zastúpenie v ÚMS.

Hniezdna sezóna bocianov v Kežmarku

Prvý čiernobiely operenec bol videný v hniezde pri Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby (ZPS a ZOS) prvého apríla. Dostal meno Hugo a po týždni sa k nemu pripojila partnerka. Situáciu bocianích hniezd sledujú dobrovoľní pozorovatelia.

Počas apríla obsadili bociany v Kežmarku ešte dve hniezda, ktoré nájdeme v areáli Poľnohospodárskeho družstva podielnikov Kežmarok a na budove Hotelovej akadémie Otta Brucknera. Tu sa objavil bocian desiateho apríla. V areáli družstva pristál v hniezde štvrtého apríla. Prvý do hniezda prilietal bocian, neskôr v ňom vídať kompletný pár. V najbližšom čase môžeme očakávať znášku mláďat. „Pred desiatimi rokmi bol bocian biely ohrozeným druhom, dnes už tomu tak nie je. V lokalite Zlatná nad Richtárovou dolinou už viac rokov hniezdi jeden vzácny pár bociana čierneho,“ hovorí pozorovateľ bocianov Jozef Cigal.

Minulý rok sa bocianom najviac darilo v areáli družstva. Vyľahli sa až štyri mláďatá, ktoré zostali pre neprístupnosť hniezda neokrúžkované. Tento rok v apríli už bol

pár videný počas párenia, samica má krúžok s konkrétnym číslom. Hniezdo na hotelovej akadémii stojí od roku 2017. Striedavo bolo obsadené, niekedy iba bocianím samcom. V roku 2020 sa vytvoril náhradný pár v polovici mája.

V roku 1971 bolo v Kežmarku jedno bocianie hniezdo. Nachádzalo sa na terajšej Hviezdoslavovej ulici. Po oprave strechy a komína hniezdo zaniklo. Bociany postavili nové hniezdo na budove oproti redukte. Scenár so zánikom hniezda sa zopakoval. Pár operencov sa nevzdával a nové hniezdo si postavil v areáli stolárstva na Baštovej ulici. Po asanácii hniezdo zaniklo. Bociany sa presťahovali na stĺp elektrického vedenia pri ZPS a ZOS. Pred minuloročnou hniezdnou sezónou sa hniezdo presunulo o niekoľko metrov na nový stĺp.

Bocian na presunutom hniezde pri ZPS a ZOS.

Obydlie na podložke samostatného stĺpu sa páru zjavne páči, keďže sa doň vrátili i tohto roku. „Je obdivuhodné, že jeden bocianí pár si trikrát postavil nové hniezdo,“ dodáva Cigal.

Viac informácií nájdete na stránke www.bociany.sk, kde je možnosť pozeráť online prenos z hniezd či si jedno adoptovať. Stránka mapuje výskyt bociana bieleho na celom Slovensku.

Patricia Rozgonyiová

Smart technológie znížia náklady samosprávy na osvetlenie

Postupnou výmenou svietidiel v Kežmarku dosiahneme vytvorenie modernej sústavy verejného osvetlenia, ktorej technický a energetický stav bude plne zodpovedať normám a požiadavkám súčasnej doby.

Cieľom aktivít spojených s modernizáciou verejného osvetlenia je úspora financií samosprávy. V roku 2016 bol vykonaný energetický audit verejného osvetlenia v meste Kežmarok. Na základe výsledkov vykonaného auditu bola vypracovaná štúdia využiteľnosti základnej infraštruktúry verejného osvetlenia pre SMART technológie. V roku 2015 došlo k časti výmeny svetelných zdrojov zo sodíkových výbojkových na LED.

Verejné osvetlenie s LED svietidlami sa dá ešte stále považovať za novinku, ktorá postupne preniká na Slovensko. Technológia LED je verejne známa a vyhľadávaná zo strany obyvateľov a aj samospráv, ktoré sa chcú v dobrom svetle prezentovať vybudovaním alebo rekonštrukciou moderného verejného osvetlenia.

„Doposiaľ bolo vymenených z celkového súčasného počtu 1459 svietidiel 484 kusov za LED a postupne sa plánuje ďalšia výme-

na. V roku 2015 nebolo možné získať externé zdroje na financovanie rekonštrukcie verejného osvetlenia a výmeny svietidiel. V takom prípade sa rekonštrukcia a rozširovanie verejného osvetlenia realizuje v prevažnej miere vo väzbe na rekonštrukciu rozvodov nízkonapäťových vedení elektrickej sústavy Východoslovenskou distribučnou spoločnosťou, a. s. V minulosti značná časť výložníkov verejného osvetlenia bola a je umiestnená na stĺpoch vedenia,“ priblížila Eva Kelbelová.

V tomto roku sa pripravuje rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia na uliciach: Michalská, Biela voda, Nižná brána a Nad traťou práve vo väzbe na investíciu VSD, a. s. Celkový projektový rozpočet stavby je 80 201 eur. Projekt zahŕňa realizáciu nového zemného vedenia verejného osvetlenia v dĺžke približne 350 metrov s výmenou stožiarov a svietidiel za LED svietidlá v počte 18 kusov.

„Predpoklad konečnej úspory po celkovej výmene svietidiel je až cca 50 percent. Modernizácia verejného osvetlenia bude mať pozitívny dopad aj na samotnú prevádzku verejného osvetlenia a zlepšenie osvetlenia verejných priestorov pre obyvateľov a užívateľov mesta,“ povedala Kelbelová.

Ondrej Miškovič

Online vďaka Wifi4EU

WiFi4EU využili viaceré európske mestá na zvýšenie kvality života občanov a podporu regionálneho cestovného ruchu. Obce mohli požiadať o poukaz v hodnote 15 000 eur. V Kežmarku po úspešnom schválení je možnosť využívania bezplatného pripojenia v týchto lokalitách: okolie reštaurácie Berg na Hradnom námestí 60, okolie pri poliklinike v Kežmarku na Hviezdoslavovej ulici, okolie pri budove Dr. Alexandra 30 a ihrisko pri Centre voľného času.

Referát informatiky MsÚ

Zvýšenie kompetencií mestskej polície v dodržiavaní pravidiel cestnej premávky

Mestská polícia upozorňuje na novelu zákona o cestnej premávke, ktorá nadobudla účinnosť 1. mája.

Na základe novely zákona môže už aj mestská polícia pokutovať porušenia zákazu zastavenia a státia formou objektívnej zodpovednosti, čo bola doposiaľ kompetencia iba Policajného zboru Slovenskej republiky. Po novom tak mestská polícia zadokumentuje porušenie povinnosti držiteľa vozidla a následne mu pošle poštou rozkaz o pokute s dôkazom o porušení povinnosti.

Je dôležité upozorniť, že výška pokuty pri objektívnej zodpovednosti je pevne daná zákonom. Pri porušení zákazu zastavenia a státia je to výška 78 eur. Neoprávnené státie na vyhradenom parkovacom mieste pre osobu so zdravotným postihnutím, prípadne pri státi na železničnom priecestí, v podjazde, v tuneli a vo vzdialenosti kratšej ako 15 metrov pred a za nimi je výška pokuty 198 eur. Ak však držiteľ vozidla uhradí pokutu do

Mestská polícia zadokumentuje porušenie povinnosti držiteľa vozidla a pošle mu rozkaz o pokute.

15 dní od doručenia rozkazu, stačí, že uhradí dve tretiny zo sumy. Pri pokute 78 eur uhradí 52 eur a pri pokute 198 eur uhradí 132 eur. Držiteľ vozidla môže nesúhlasiť s uložením pokuty a do 15 dní od doručenia rozkazu podať voči nemu odpor. Nesmieme zabúdať na to, že naďalej ostávajú v platnosti sankcie za nesprávne zastavenie a státie, kde v blokovom konaní je výška pokuty maximálne 50 eur a pri neoprávnenom státi na vyhrade-

nom parkovacom mieste pre osobu so zdravotným postihnutím maximálne 150 eur.

Veríme, že doplnením kompetencie pre obce a mestské polície dôjde k dodržiavaniu pravidiel cestnej premávky pri zastavení a státi. I v našom meste patria k najčastejším porušeniam pravidiel cestnej premávky riešenými príslušníkmi mestskej polície.

Štefan Šipula,
náčelník mestskej polície

Mestská polícia kontrolovala podmienky držania psov

S príchodom jarných dní sa mestská polícia intenzívne zameriava na kontroly a dodržiavanie povinností majiteľov psov. Chce nimi docieľiť ich disciplinovanosť.

V skorých ranných hodinách 20. apríla vykonali príslušníci mestskej polície preventívno-bezpečnostnú akciu s cieľom zabezpečiť kontrolu platných právnych predpisov na úseku držania psov. Posvietili si na 23 majiteľov psov, kde mestskí policajti dohliadli hlavne na dodržiavanie ustanovení zákona č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov a dodržiavanie platných všeobecne záväzných nariadení o miestnych daniach. Majiteľ psa má tiež povinnosť odstraňovať exkrementy a zabrániť pohybu psa bez vôdzky.

Najčastejším zisteným nedostatkom bolo nenahlásenie psa do evidencie, nosenie známky psa, zaevidovanie psa na inú

Povinnosťou majiteľa je mať psa na vôzke.

osobu a zaevidovanie psa v inom meste, či v inej obci. Aj preto majiteľom psov pripomíname, že každý pes držaný nepretržite viac ako 90 dní na území Slovenskej republiky podlieha evidencii psov, kde je držiteľ psa povinný prihlásiť psa do evidencie v lehote 30 dní od uplynutia posledného dňa vyššie uvedenej lehoty a to tam, kde sa pes v danom roku prevažne nachádza.

Vzhľadom k zisteným nedostatkom a faktu, že mestská polícia od začiatku roka zistila celkom 24 porušení platných právnych predpisov na úseku držania psov, bude aj naďalej v preventívno-bezpečnostných akciách pokračovať.

Štefan Šipula,
náčelník mestskej polície

Do školských lavíc sa vrátili ôsmaci a deviataci

Od pondelka 19. apríla sa mohli vrátiť k prezenčnej forme výučby aj žiaci ôsmych a deviatych ročníkov základných škôl. Do školských lavíc v Kežmarku sa vrátilo v priemere 95 percent žiakov.

Návrat do školských lavíc sprevádzali viaceré hygienické a bezpečnostné opatrenia. „Teším sa, že aj ďalšie ročníky sú opäť v škole, v kolektíve, lebo to, čo im v rámci dištančného vzdelávania nevieme nahradiť, je kontakt so spolužiakmi, o ktorý boli posledný rok ukrátení. Čo sa týka povinného testovania žiakov, bol by som rád, aby všetci tí, ktorí o to prejavia záujem, boli testovaní kloktacími testami. Odľahčíme tým MOM-ky, ale hlavne je to menej zťažujúce pre detský organizmus. Je to ale na báze dobrovoľnosti,“ uviedol primátor mesta Kežmarok Ján Ferenčák.

Najvyššiu účasť, až 99 percent, mali v prvý deň prezenčného vyučovania na Základnej škole s materskou školou Nižná brána. „My sme v škole už od februára. Prvý stupeň chodí sta-

bilne v priemernom počte 90 percent žiakov, žiaci materskej školy v priemere 85 percent žiakov a teraz prišli ôsmiaci a deviati v počte 99 percent. Takúto dochádzku nemáme častokrát ani za bežného režimu,“ priblížil riaditeľ školy Dušan Tokarčík. Kloktacie testy sa u nich osvedčili, mladšie ročníky mali možnosť klokať už trikrát. Tento týždeň k nim pribudnú aj ôsmaci a deviataci. Žiaci, ktorí absolvujú testovanie kloktaním, sa už nemusia dodatočne testovať antigénovými testami.

Účasť na vyučovaní je i naďalej podmienená pretestovaním zákonného zástupcu a testuje sa tiež žiak na druhom stupni základných škôl. Obnovila sa aj prevádzka školských jedální, a to pre žiakov, ktorí sa vzdelávajú prezenčne.

Barbora Sosková

Prebiehajúca modernizácia strojárskej dielne

Stredná odborná škola technická v Poprade na Kukučínovej ulici už 60 rokov pripravuje odborníkov v oblasti strojárskej výroby a informačných technológií.

Práve v tomto školskom roku sa ukončujú investície, ktoré svojim objemom vynaložených finančných prostriedkov určite patria k najväčším investíciám od založenia školy. Práve vďaka kvalitnému a modernému materiálo-technickému vybaveniu majú možnosť žiaci získať dostatok zručnosti a pracovných návykov tak potrebných pre ich povolanie.

Hlavné investície sú spojené s projektom Modernizácia strojárskej dielne smerujúca k zvýšenej motivácii žiakov na praktickom vyučovaní. Je zameraný na zmodernizovanie strojárskej dielne modernými, inovatívnymi technológiami. A to nákupom vertikálneho CNC obrábacieho centra s radiacím systémom Haidenheim, šesť frézovačiek a šesť sústruhov s číselným odmeriavaním. S modernizáciou dielne bola spojená aj nevyhnutná výmena elektroinštalácie, rozvodu stlačeného vzduchu a výmena starej drevenej podlahy za hladenú priemyselnú betónovú podlahu. Modernizácia neobišla ani našu zväračskú školu, v ktorej vybavenie sme doplnili o zariadenie pre plazmové rezanie, zväračku na zváranie metódou TIG

a šesť zväračiek na zváranie metódou MIG a MAG.

Aktuálne trendy a inovácie v oblasti strojárstva smerujú k automatizácii a robotizácii. Prispôbovať sa tomuto trendu budú musieť aj školy, ktoré začínajú byť pod čoraz väčším tlakom zamestnávateľov na prípravu kvalifikovaných absolventov. Preto sa škola rozhodla reagovať a zakúpiť nové robotizované pracovisko CLOOS pre zváranie a robotické pracovisko pre praktické učenie automatizácie od firmy FANUC.

Projekt Modernizácia strojárskej dielne smerujúca k zvýšenej motivácii žiakov na praktickom vyučovaní bol financovaný prevažne z fondov Európskej únie. Ostatné investície z finančných prostriedkov Prešovského samosprávneho kraja a vlastných zdrojov školy. Celkové investície presahujú sumu jeden milión eur. Cieľom všetkých týchto činností je skvalitniť vzdelávací proces a prípravu žiakov našej školy pre aktuálne potreby trhu práce.

*Samuel Vojtas,
zástupca riaditeľa
pre praktické vyučovanie*

Prijímanie žiadostí rodičov Materskej školy Cintorínska 3, Kežmarok

Prijímanie žiadostí

Žiadosti zákonného zástupcu o prijatie dieťaťa do materskej školy na školský rok 2021/2022 sa môžu podávať do 31. 05. 2021

- elektronickou formou na mailovú adresu
- poštou na adresu školy
- vloženie žiadosti do poštovej schránky na budove školy

Podmienky prijímania detí na predprimárne vzdelávanie na školský rok 2021/2022:

Na predprimárne vzdelávanie sa prednostne prijíma:

1. Dieťa pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania povinné:

- Po dovŕšení 5. roku veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka.
- Pre deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné sa určuje spádová materská škola/trvalý pobyt/
- 2. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roka veku nedosiahlo školskú spôsobilosť pokračuje v plnení povinného predprimárneho vzdelávania
- 3. Deti od troch rokov veku podľa naplnenej kapacity.
- 4. Výnimočne možno prijať dieťa od dovŕšenia dvoch rokov, napr. ak je voľná kapacita MŠ.

Forma a priebeh zápisu

Ak bude v čase prijímania detí do materskej školy pretrvávajúca mimoriadna situácia, núdzový stav alebo výnimočný stav vyhlásený v súvislosti s ochorením COVID-19, a ak to technické podmienky umožňujú, odporúča sa komunikácia elektronickou formou, prípadne iným spôsobom v závislosti od priestorových možností konkrétnej materskej školy s dôrazom na dodržiavanie nariadených opatrení Úradu verejného zdravia Slovenskej republiky resp. príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva.

Žiadosť si môžete prevziať priamo v MŠ Cintorínska 3 po telefonickom dohovore na č. 0911474646, alebo si stiahnuť z webovej stránky školy www.ms Cintorinska-3kk.sk - v ľavom menu pod názvom Tlačivá MŠ alebo vlastnoručne napísaná s priloženým potvrdením od lekára a očkovaní dieťaťa.

Rozhodnutie o prijatí

Písomné rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí dieťaťa do materskej školy vydá riaditeľka materskej školy v súlade s § 59 ods. 7 zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov do 15. júna 2021.

Škola, ktorá naučí aj pomôže

Súkromná spojená škola v Kežmarku vznikla 1. júla 2009 s cieľom podporiť vzdelávanie detí z prostredia rómskych komunít. Je unikátna svojím prístupom k vzdelávaniu cieľovej skupiny žiakov, ktorí by sa možno k stredoškolskému vzdelaniu ani nedostali.

Zriaďovateľom školy je nezisková organizácia Biela voda pod vedením Anny Jurgovianovej. Už vyše dvanásť rokov plní dôležité poslanie v kežmarskom regióne a pripravuje mladých ľudí, v mnohých prípadoch zo sociálne znevýhodneného prostredia, na viaceré odborné, alebo pomocné remeslá.

Škola je netradičnou svojím zameraním na výchovu a vzdelávanie v remeslách a službách formou využitia alternatívnych prvkov vo výučbe. Môže sa pochváliť atraktívnymi učebnými odbornými otvorenými na základe mnohoročných skúseností a peknými výsledkami v jednotlivých segmentoch ponúkaného vzdelávania a výchovy.

Riaditeľka školy Anna Jurgovianová založila školské remeselné múzeum pod názvom Babičkina chyža, ktorého veľké množstvo zreštaurovaných exponátov si bezplatne obzreli už stovky návštevníkov i z ďalekých krajín ako je napríklad Japonsko, USA či Írsko. „Pre dospelých záujemcov ponúka škola rôzne druhy vzdelávania ako napríklad akreditované rekvalifikačné kurzy pod názvom Druhá šanca s kvalifikovanými lektormi. V ponuke je taktiež externá forma dokončenia základného vzdelania, ukon-

čenie vzdelania dokladom o zaučení pre pomocné remeselné odbory, či ukončenie vzdelania výučným listom. Získať maturity môžu študenti formou dvojročného nadstavbového štúdia. Rozvíjame aj rôzne vzdelávacie semináre a besedy pripravené podľa dopytu uchádzačov,“ priblížila fungovanie Anna Jurgovianová, riaditeľka školy.

Historické róby si škola vie vyrobiť sama.

Žiaci a zamestnanci školy ušili za minulý rok viac ako 15-tisíc rúšok a darovali vyše 5-tisíc na oddelenia do nemocníc, do DDS, osád a rôznych inštitúcií, ktoré požiadali o pomoc.

„V súčasnosti školu navštevuje okolo štyristo žiakov a viacerí jej absolventi pokračujú aj vo vysokoškolskom štúdiu, alebo sa úspešne zaradili do pracovného procesu. Našli si pracovné miesta ako murári, stolári, pomocné pracovné sily, pracujú na úradoch i v školstve. Percentuálne je zamestnaných viac ako 50 percent absolventov,“ priblížila Jurgovianová. Aby sa žiaci mohli jednoduchšie zaradiť do pracovného procesu, škola rozbehla aj spoluprácu s niekoľkými zamestnávateľmi v programe Duálneho vzdelávania v rámci praktickej výučby. „Keďže sa v škole vzdelávajú aj žiaci s rôznymi druhmi postihnutí, vytvárame im vhodné učebné osnovy. Vyučujeme i v učebniach zameraných na arteterapiu a biblioterapiu. Momentálne pripravujeme aj priestory na výučbu v exteriéri. Žiaci spolu s učiteľmi budujú oddychové zóny na vyučovanie v prírode a na relax. K tomu patria poobedňajšie aktivity blízke temperantnosti Rómov a to spev, hudba, tanec a šport,“ povedala Jurgovianová.

V čase celosvetovej zlej epidemiologickej situácie škola vyučuje teoretické predmety diaľkovo a praktické vyučovanie realizuje v povolených normách. Vďaka svojej netradičnosti sa škola pravidelne zúčastňuje na celoslovenských i medzinárodných súťažiach a reprezentuje naše mesto pod Tatrami. „Bez pomoci a podpory Kežmarčanov, mojej rodiny a úžasného kolektívu, by to nešlo,“ skonštatovala v závere rozhovoru Jurgovianová.

Patricia Rozgonyiová

Jej srdce bilo pre deti so zdravotným postihnutím

Vo veku 72 rokov nás 22. marca opustila Terézia Semaňáková. S nástupom jari, s dozrievaním spoločenskej aj individuálnej izolácie, s príchodom radostí babičkovej pomocnej ruky podľahla krátkej chorobe.

Už ako 27-ročná menej skúsená, zato však odvahou obdarená zdravotná sestra, dostala do rúk detské jasle, ktoré sa časom stali inštrukčným pracoviskom, metodickou základňou vtedajšieho okresu. So zmenou celospoločenských priorít a nazerania na oblasť predškolskej výchovy a vzdelávania sa vtedajšia odborná verejnosť zhodla na novovytvorených ideách integrácie ľudí so zdravotným znevýhodnením do sociálneho centra už od detstva. Myšlienka vybudovať špecializované zariadenie pre deti, ktoré si zaslúžia oveľa viac našej verejnej pozornosti a to ako po zdravotnej stránke, tak aj po celospoločenskom uznaní, bola vydláždená krvopotným úsilím, pružnou vytrvalosťou a tichou trpezlivosťou. Takto sa začalo rodiť špecializované zdravotnícke a predškolské zariadenie, ktoré svojou koncepciou integrácie zdravotného postihnutia

do života bežnej spoločnosti si občas vyžiadalo tvrdý zápas s legislatívnou normou pre podporu rodiacej sa názorovej platformy a tá predbehla dobu o viac ako 20 rokov. Pre tento druh pracovného nadšenia pomáhať a v neposlednom rade množstvu priateľských a odborných kontaktov, ktoré siahali od východu po západ Slovenska, ba často až za naše hranice, sa dnes môžeme hrdiť ojedinelým pracoviskom na Slovensku – Detským sanatóriom v Kežmarku.

Zaslúžila sa tiež o založenie občianskeho združenia – ZPMP „Pomoc v živote“ v Kežmarku, ktoré umožňuje začleňovať do kvalitatívnej rôznorodosti pomoci deťom so zdravotným znevýhodnením aktívnym jednotlivcom a skupinám rozmanitých nadšencov. Združenie sa stalo stabilizátorom pre udržanie relatívnej kvality komplexnej rehabilitačnej zdravotnej a sociál-

nej starostlivosti o deti so zdravotným znevýhodnením v DDS, ktoré je známe nielen regionálnej odbornej verejnosti. Ako vysokoškolský pedagóg VŠZaSP sv. Alžbety odovzdávala

Terézia Semaňáková.

svoje skúsenosti a vedomosti na vysokej škole v odbore sociálna práca a zdravotníctvo. Jej kvality a prístup ocenili samotní zástupcovia školy a rovnako i študenti, za čo im úprimne ďakujeme.

Tvoje rodisko, Abrahámovce boli tvojim prvým miestom a sú aj tvojim posledným. Tvoja túžba odpočívať v rodnej zemi sa splnila. Často si nám hovorila: „Mňa ma Pán Boh rád. On ma nikdy neopustil, lebo ani ja jeho. A takto mi pomáha.“

Kolektív Denného detského sanatória v Kežmarku

Za bránami meštianskych domov v Kežmarku

Historické centrum mesta ponúka návštevníkom desiatky domov, ktoré patria do mestskej pamiatkovej rezervácie. Historický ráz si bohužiaľ zachovalo len málo z nich. Stoja na niekoľkých uliciach križujúcich mesto.

Stredoveké parcely boli unikátne predovšetkým svojou dispozíciou - úzke a pozdĺžne. Na nich stáli meštianske domy s pôdorysom v tvare obdĺžnika a vstup tvoril celú šírku parcely. Cez neho sa dalo do domu vojsť až do priestoru dvora. V zadnej časti bola zvyčajne hospodárska stavba uzatvárajúca zástavbu. Svetelné podmienky domu boli nízke najmä kvôli tomu, že nemal okná a dvere do susednej parcely. V starých domoch sa zachovali izby tvaru štvorca či menšieho obdĺžnika, nazývané tiež vežové domy. Pivničné priestory ukryvali dokonca i strielne. Skoro v každom dome býval majster. Ak bol bohatší, mohol si dovoliť bývať na námestí. Prestavbu väčšiny meštianskych domov zapríčinili požiare v rokoch 1404, 1521, 1787 a 1922.

Na Hlavnom námestí boli prevažne dvojpodlažné domy. V minulosti sa uskutočnilo viacero archeologických výskumov v dvorových traktoch meštianskych domov. Za najstarší nález sa dá považovať stredoveká keramika datovaná do 12. až 13. storočia. Po nálezoch z hradu by to boli prvé doklady osídlenia historického centra Kežmarku.

Hlavné námestie 5

Meštiansky dom bol zapísaný ako národná kultúrna pamiatka v roku 1981, postavený je v renesančnom slohu z 15. storočia. Jeho pôdorys má tvar písmena L a je i podpivničený. Na balkóne domu sa nachádza erb rodiny Lány. V 17. storočí bol považovaný za strašidelný kvôli tovarišovi. Ten veľa kľial a tak si ho vzal čert. „Celý výjav bol dokonca znázornený farebne na priečelí budovy ešte v 18. storočí a možno pod

Strašidelný biely dom vpravo na Hlavnom námestí 5.

omietkou by sa našiel aj dnes," tvrdí historička Nora Baráthová.

Hlavné námestie 37

Brána domu bola v hornej časti zdobená vyrezávanými vinnorébovými listami, keďže dom patril vinárovi Kolbenhayerovi. Jeho história sa začala písať v 17. storočí a upravovaný bol dvakrát, v polovici 19. a druhej polovici 20. storočia. Prejazdový radový dom sa nachádza na západnej strane námestia.

Hlavné námestie 45 a 47

Pôvodne gotické domy rodiny Kray a Hayde boli v období renesancie prestavené a navzájom spojené. Ide o unikát meštianskych domov v Kežmarku. Posledný raz boli upravené v rokoch

Hlavné námestie 45-47 na začiatku 20. storočia.

2010 a 2011. Domy spájajú aj pôdorysy v tvare písmena U, sú dvojpodlažné a podpivničené. V ich blízkosti môžeme nájsť hotel Hviezdoslav.

Hlavné námestie 46

V minulosti sa gotický meštiansky dom nazýval i patricijským. Od postavenia v 15. storočí ho upravovali štyrikrát. Na balkóne sa nachádzajú iniciály MB, patriace vtedajšiemu vlastníkovi Matthiasovi Badányimu. Na dvorovej bráne nájdeme zobrazenie pelikána. Exotický operenec pri vstupe a jeho význam ostáva záhadou, keďže ho majitelia domu v erbe nemali.

Hlavné námestie 55

Dom bol postavený v druhej polovici 15. storočia. Náročný dom je dvojpodlažný s podpivničením. Zaujímavý je jeho pôdorys v tvare písmena C. Dnes v budove sídli múzeum bytovej kultúry. S meštianskym domom sa viaže príhoda

so značnou dávkou strachu. „Strašidlo v podobe muža, ktorý údajne zo žiarlivosti zavraždil svoju manželku a potom sám spáchal samovraždu, sa objavilo v roku 1997. Uvideli ho dve pracovníčky a v presvedčení, že sa do depozitu, kde sú uložené truhlice, zatúlal nejaký návštevník, išli ho nasmerovať na správnu cestu. Odrazu im chlap zmizol z očí," približuje legendu Baráthová.

Hlavné námestie 56

Stavba renesančného meštianskeho domu začala pravdepodobne na konci 15. a začiatku 16. storočia. Pôdorys má v tvare L a upravovaný

Patricijský dom zdobí erb s pelikánom.

bol v 17. a 18. storočí, na konci 19. storočia a aj v 21. storočí. Archeologický výskum zaniknutého dvorového traktu odhalil, že v určitom čase časť stavby zhorela. Dvorové krídlo bolo pravdepodobne poškodené pri rozsiahlom požiari mesta v roku 1521. V lokalite sa našiel i jemný stolový riad.

Hradné námestie 1

Do mestskej pamiatkovej rezervácie bol meštiansky dom zapísaný v roku 1981. Odhaľujú sa v ňom krásne staré kamenné okenné rámy. Bývalí majitelia domu bohužiaľ asi pred 40 rokmi obili z fasády zvyšky renesančnej ozdoby. Posledná celková rekonštrukcia prebiehala v roku 1970. Prejazdový náročný dom má obdĺžnikový pôdorys, je dvojpodlažný a podpivničený.

Hradné námestie 23

Gotický meštiansky dom bol postavený na prelome 15. a 16. storočia. Má jedno podlažie a obdĺžnikový pôdorys. Prejazdový radový dom sa nachádza v severozápadnej časti ulice. Výskum archeológov sa zamerlal na dvorovú časť, v ktorej bola preskúmaná hrčiariska pec. Vďaka mladému datovaniu keramických nálezov sa ukázalo, že tu v prvej polovici 20. storočia vyrábali kachlice, kvetináče a stavali kachľové pece. Dnes je v ňom kaviareň.

Hradné námestie 35

V dome s touto adresou sa narodila Helga Blaschke-Pál a počas druhej svetovej vojny tu zostala u svojej babky. Krátko navštevovala gym-

názium, študovala hudbu a spev. Prvé náznaky talentu na poli umeleckého prejavu sa bohužiaľ stratili. Pokračovala v písaní poézie a prózy v Salzburgu, no mesto Kežmarok často s matkou navštevovala. Budova jej rodného domu bola prestavaná v secesnom slohu a niekoľkokrát opravovaná. Má jedno podlažie s tromi traktami, pôdorys v tvare písmena L a je podpivničený.

Na ulici Starý trh a Nová ulica sa nachádzajú prizemné remeselnícke domy. Práve tu nájdeme základy tých najstarších z druhej polovice 13. storočia. Ich nadstavba sa realizovala až začiatkom 20. storočia.

Starý trh 11

Pôvodne renesančný dom zo 14. storočia bol v 17. a 19. storočí upravovaný. Býval v ňom riaditeľ tkáčskej školy Jozef Tschörner. Pôvodne mala vzdelávacia inštitúcia sídliť v hrade, no nakoniec boli triedy umiestnené do domu na Starom trhu 11. Dnes na toto obdobie odkazuje pamätná tabuľa na jeho priečelí. Dvojpodlažný dom má obdĺžnikový pôdorys a trojtraktovú dispozíciu. Budova bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku v roku 1981.

Starý trh 40

Dvorovú časť územia skúmali v roku 2007 archeológovia. Na mieste našli včasnouovoveký materiál i významný fragment okraja nádoby púchovskej kultúry. Vo vrstve, ktorú poškodili základy domu, objavili výskumníci malú poškodenú poľskú mincu. Solidus z obdobia Jána II. Kazimíra sa datuje do roku 1664. V súčasnosti na mieste mestianskeho domu sídli súkromná firma.

*Spracovala: Patrícia Rozgonyiová,
foto: Patrícia Rozgonyiová,
archív Nory Baráthovej
zdroj: Pamiatková rezervácia Kežmarok*

Májová súťaž s Novinami Kežmarok

Prečítajte si tento článok pozorne a odpovedajte na päť otázok. Vyhrať môžete knihu, tričko a tašku s logom mesta Kežmarok. Stačí, ak nám do 31. mája zašlete e-mailom na noviny@kezmarok.sk alebo na adresu redakcie Hlavné námestie 1, 060 01 Kežmarok odpovede na tieto otázky:

1. Na akej adrese nájdeme v Kežmarku unikátne spojené meštianske domy?
2. V čom vynikala Helga Blaschke-Pál, rodáčka z domu na Hradnom námestí?
3. Na akom mieste sa objavil príznak muža v roku 1997?
4. Ako sa volá zvierka vyobrazená na erbe patricijského domu?
5. Ako sa nazýva minca, ktorú našli archeológovia na ulici Starý trh 40?

Po stopách X lúčov v Kežmarku

Naše putovanie nebude smerovať k televíznej obrazovke a určite nebude o sledovaní akčného seriálu. Bude o zastaveniach, ktoré v Kežmarku spájajú ako pomyslené svetelné lúče miesta previazané s menom Dr. Vojtecha Alexandra. X lúče, teda lúče, ktorých využitie pre objavy v medicíne veľmi skoro pochopil Dr. Vojtech (Béla) Alexander – kežmarský rodák a zakladateľ Röntgenologického ústavu v Budapešti – mali obrovský význam v rozvoji snímkovania a diagnostiky. Dr. Alexander sa stal významným odborníkom v röntgenológii v Uhorsku. Poďme sa teda pozrieť na miesta, ktoré nám ho pripomenú.

Piaty lúč nás privedie pred Lyceálnu budovu.

Prvý lúč

Prechádzku začneme v centre Kežmarku na ulici Dr. Alexandra 37, kde bola ordinácia slávneho kežmarského lekára, ktorého si lekárska elita Uhorska vysoko vážila. Na priečelí domu je umiestnená pamätná tabuľa lekárovi, ktorý s rovnakou ochotou pomáhal bohatým mešťanom, ako aj nemajetným obyvateľom.

Druhý lúč

Prejdime cez cestu na Garbiarskej ulici a pred sebou uvidíme budovu Strednej odbornej školy – bývalej tkáčskej školy. Jej riaditeľ Jozef Tschörner pomáhal Dr. Alexandrovi vylepšovať v tej dobe ešte nedokonalý röntgenový prístroj. Topole týčiace sa po stranách parku pred školou smerom k internátu pripomínajú vysušené rameno rieky Poprad. O vznik tejto zelenej pasáže (Alexandrova alej), ktorá nahradila takzvaný Husí potok v Kežmarku, sa zaslúžil Dr. Vojtech Alexander – zakladateľ Kežmarského okrásľujúceho spolku.

Tretí lúč

Ďalej sa vyberieme k sídlisku Sever a pokračujeme po ceste vedúcej k amfiteátru. Nemôžeme zabúdiť, lebo kráčame po náučnom chodníku Lesoparku Sever

(tabule číslo jeden až päť). Starí Kežmarčania hovoria, že práve tu na horizonte kopca vysadili členovia Kežmarského okrásľujúceho spolku borovicovú alej, ktorá končí pri tabuli číslo šesť s panorámou Vysokých Tatier. Náučný chodník poskytne najmä deťom zaujímavé informácie o flóre a faune v okolí Kežmarku.

Štvrtý lúč

Z prechádzky sa vrátíme na sídlisko Sever a zamierime do Kežmarského hradu. Tu si prezrieme röntgenový prístroj z roku 1897, ktorý Dr. Alexander skutočne používal a tiež jeho historicky prvú plastickú röntgenovú snímku. Dozvieme sa, aké následky mali vedecké pokusy v jeho rodine. Unikátny exponát nájdete v jednej z expozícií Kežmarského hradu, ktorý je celoročne otvorený.

Piaty lúč

Na záver sa presunieme k budove Lycea (vedľa dreveného evanjelického kostola na Hviezdoslavovej ulici), na ktorej je umiestnená busta Dr. Alexandra – aby sme patrili medzi tých, ktorí si natrvalo zapamätajú tvár slávneho uhorského lekára a zakladateľa röntgenológie v Uhorsku.

*Zdroj: www.severovychod.sk,
foto: Marek Hajkovský*

Múzeum v Kežmarku sprístupnili pred 90 rokmi

Múzeum v Kežmarku si tento rok pripomína okrúhle výročie. Presne pred 90 rokmi, 31. mája 1931, si jeho expozície prezreli prví návštevníci.

Prípravné práce, zhromažďovanie exponátov i stavebné úpravy v priestoroch hradnej veže však začali skôr a trvali dlhšie, než si iniciátori pôvodne predstavovali. Čo je najdôležitejšie, ušľachtilú myšlienku sa napokon podarilo šťastne pretažiť do reality.

Prvýkrát sa o založení múzea hovorilo v druhej polovici 19. storočia, no nič z toho nebolo. Ďalšie pokusy prišli koncom prvej svetovej vojny, ale zmena politického režimu zhatila i túto snahu. Kežmarčania si museli na stánok histórie počkať. Koncom roka 1926 uverejnil Oskar Szelényi v tunajšom týždenníku *Karpathen-Post* výzvu na vytvorenie múzea. On sám poskytol zoznam 40 predmetov, ktoré bol ochotný darovať. Návrh platil rok - od Vianoc 1926 do nasledujúcich. „Ak dovtedy múzeum nevznikne, stiahnem ponuku späť.“ Išlo napríklad o olejomalby, akvarely, litografie i trojrozmerné predmety.

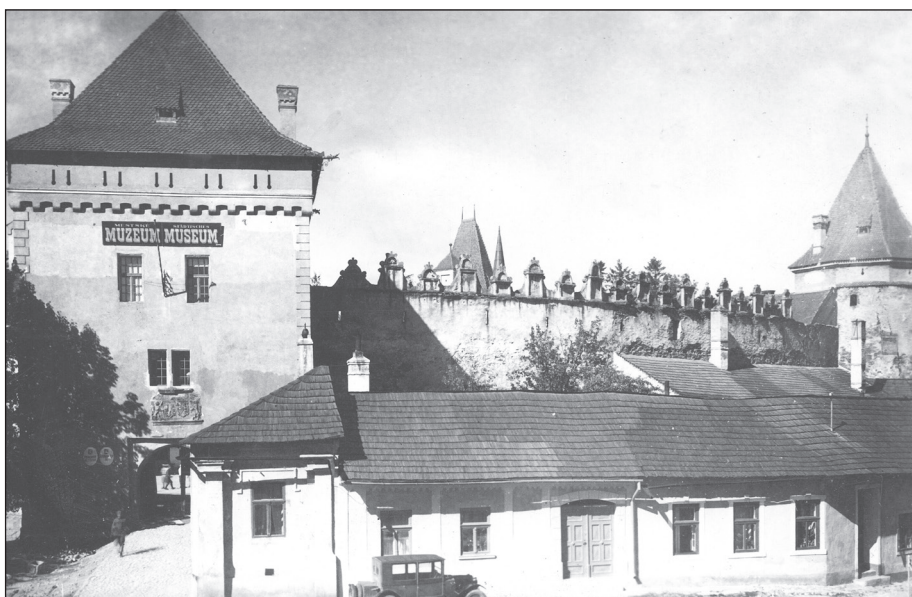
Mestské múzeum našlo domov vo vstupnej veži hradu, plány jej obnovy pripravil architekt Georg C. Schwartz. Do budúcich expozícií sa malo vchádzať z hradného nádvorja točným schodiskom valcovitej vežičky. Na prvom poschodí, kde sa kedysi vraj nachádzala jedáleň Thökölyovcov, sa počítalo s vytvorením múzea dejín mesta. Základom mali byť exponáty z radnice: portrét kniežaťa Thökölyho, zbrane, zástavy, obrazy, medirytiny, pohľady na mesto či spomienky na oslobodzovacie boje z revolúcie 1848/49. Tieto predmety dovtedy viseli na radničnom schodisku a pomaly ich ničil zub času. Na druhom poschodí sa plánovalo zriadiť Katonovo múzeum, kde by návštevníci obdivovali diela tohto autora aj iných.

Práce na otvorení múzea nabrali rýchly spád. Koncom roka 1926 zložila Komisia na zriadenie múzea (ustanovená ešte v roku 1918) kompetencie do rúk mestského zastupiteľstva. To následne ustanovilo Muzeálny výbor, ktorý tvorili Jozef Alexander, Bruno Bene, Karl Bruckner, Otto Bruckner, Alfréd Grosz, Julius Andreas Hefty, Eduard Kehler, Tibor Kéler, Alfons Kiss, Josef Kovács, Elemér Köbégly-Winkler, Julius Kubovcsik, Johann Lipták, Johann Palencsár, Rudolf Palencsár, Rudolf Schlosser, Georg C. Schwartz, Paul Schwing, Michael Stenczel, Paul Stenczel, Johann Strobl, Oskar Szelényi, Leopold Teichner, Johann Warhol, Karel Zoubek a Oskar Zuber. Neskôr sa členovia rozdelili do Oddelenia stavebnej premeny hradnej veže a Oddelenia budovania zbierok. Predsedom výboru sa stal

Alexander Belóczy. Začiatkom januára 1927 sa rokovalo o návrhu Štátneho referátu pre ochranu pamiatok, aby sa zamýšľané múzeum spojilo s levočským, čím by sa vytvorilo veľké Spišské múzeum so sídlom v Levoči. Výbor túto myšlienku jednoznačne zavrhol. V marci 1927 rozhodol, že pre prichádzajúce predmety sa upraví miestnosť v hrade, konkrétne tá vedľa kaplnky v severovýchodnom trakte.

Všetko nešlo tak ľahko, ako spočiatku vy-

neskoršie pripojenie jednotlivých vecí môže mimoriadne narušiť celkový obraz... Dobré zariadenie múzea potrebuje dlhoročnú prácu. Čo je raz zostavené, to ostane mnoho rokov nezmenené, kým zas nepríde rad na kompletne nový poriadok príslušných oddelení. Medzitým prijaté dary musia vždy čakať.“ Z júla 1928 poznáme nové rozdelenie múzea, navrhnuté O. Szelényim. Historické oddelenie malo pozostávať z dejín mesta; Spišská výstavná sieň zo zbierky portrétov spišských vojvodcov, básnikov či spisovateľov; Galéria mala prezentovať zbierku obrazov a kresieb domácich aj cudzích umelcov. Iniciátor založenia múzea tiež vyjadril vlastnú víziu: „Thökölyho zámok je pre múzeum ako stvorený; pre historické

Kežmarské múzeum počas prvej Československej republiky.

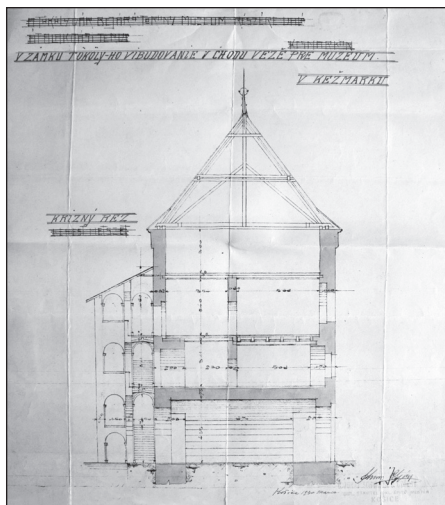
zeralo. Chýbali najmä financie, keďže vyššie miesta škrtli 30 000 Kč určených na prestavbu veže. Ťažkosti robili i predstavitelia Štátneho referátu pre ochranu pamiatok, bez posudku ktorých sa práce nemohli začať. Po niekoľkých odkladoch sa 4. júla 1927 v meste objavil profesor Hofmann a architekt Rajmann. Prestavbu povolili za podmienky, že priestor poslúži na zhromažďovanie historických a umeleckých pamiatok týkajúcich sa mesta. Zamietli však úpravu vežičky so schodiskom. Na porade výboru v júli 1927 sa rozhodlo o personálnom obsadení múzea. Za kustóda bol zvolený kežmarský zámočnícky majster Karl Herzog; za riaditeľa mestským zastupiteľstvom navrhnutý Elemér Köbégly-Winkler; Paula Schwinga poverili vedením zoznamu darcov.

Počet predmetov rástol, ale stále ich nebolo toľko, aby sa pristúpilo k ich triedeniu a klasifikácii: „Usporiadanie predmetov sa môže realizovať až vtedy, keď prídu všetky, keďže

oddelenie stará veža s bránou, pre obrazovú galériu ženský trakt zámku, časom bude možno celý zámok múzeom.“ To sa stalo skutočnosťou o polstoročie neskôr.

Keďže otvorenie múzea sa z rôznych príčin oddalovalo, 15. októbra 1930 vznikol podporný Kežmarský muzeálny spolok v zložení Alexander Belóczy (predseda), Oskar Prepeliczay (správca múzea), Paul Schwing a Karl Herzog (vedúci oddelení), Emil Klein (tajomník), Karl Bruckner ml. (pokladník), Paul Stenczel a Viktor Kastner (audítori kasy). Okrem nich bol zvolený 20-členný výbor. Správca Prepeliczay vykonával prácu svedomito. V novembri 1930 navštívil múzeum vo Veľkej i Poprade, kde si prezrel priestory a inštalačné prvky. Okrem toho počas zimy 1930/31 triedil, čistil a konzervoval budúce exponáty.

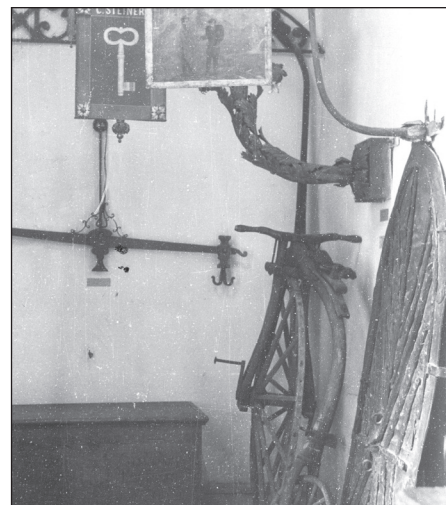
Žiaľ, najaktívnejší pracovníci sa otvorenia múzea nedožili. Oskar Szelényi skonal 5. marca 1930, Oskar Prepeliczay ho nasledoval 10.

Plán prestavby hlavnej veže.

Alexander Belóczy.

Prvá muzeálna expozícia.

marca 1931 a Alexander Belóczy 13. marca 1931. Slávnostné sprístupnenie kežmarského múzea sa uskutočnilo v nedeľu 31. mája 1931 za účasti asi 80 osôb. Prihovor predniesli Johann Gotsch, Paul Schwing a mešťanosta Rudolf Palencsár. Okrem iného povedal: „Toto múzeum má byť vonkajším znakom úcty, s ktorou sa pozeráme späť na našich predkov, na našu vlasť a zároveň má byť miestom všetkých spomienok, ktoré umožňujú spätný pohľad na dnes už v celom svete uznávané dejiny Spiša.“ Pri príležitosti otvorenia bola O. Szelényimu odhalená pamätná tabuľa.

Rozmanití darcovia

Mestské múzeum by nevzniklo bez finančnej a najmä hmotnej pomoci občanov. Peniaze poskytli miestni jednotlivci (Karl Wein, Johann Markovich, Oskar Zuber, Rudolf Palencsár), tiež podporovatelia z USA (F. Kail), Užhorodu (pani Ignáczy), Bratislavy (Johann Palencsár) či Prahy (pán Kumpán). Nechýbali ani väčšie organizácie. Spišská banka alebo kežmarská filiálka Tatra banky prispeli po 500 Kč, pričom nešlo len o jednorazový dar. Podobnú sumu venoval Okresný výbor Kežmarok.

Ak sa pozrieme na exponáty, ohliadnuc od O. Szelényiho, prvou daryňou sa stala Wilhelmine Kolbenheyer. Tá priniesla okolo 70 rozmanitých vecí. V starej cechovej pokladnici sa nachádzali pištoly, rohy na pušný prach, palcát, strmene, ostrohy, maľovaná polná fľaša, lovecká fajka, tašky na pušný prach, puzdrá na pištoly, lesný roh, kožená náprsná peňaženka s revolučnými bankovkami, meče, zubadlá, staré fotky Kežmarku či cínový tanier s ihlovou dekoráciou. Obchodník s textilom Johann Markovich prispel vandrovnou knižkou súkennického tovariša Johanna Schmiedta z Ľubice z rokov 1841 – 1844 či kráľovským privilegiom o právach obchodníkov z roku 1830. Rodina po zosnulom Georgovi Stenczelovi darovala plán Kežmarku z roku 1814, plátnený obraz na pamiatku kežmarskej výstavy plátna z roku 1881, drevený kufor, zrkadlo, staré ode-

vy. K prestížnym darcom sa zaradila Margarete Czobel, rod. Mednyánszky s dcérou z kaštieľa v Strážkach a rodinnou väzbou na významného maliara Ladislava Mednyánszkého - dve jeho olejomalby prešli do majetku kežmarského múzea. Vlastný obraz so starou turbínou a mlynom zabezpečil maliar Karl Šovánka.

K darcom patrili i obyvatelia z okolia. Najaktívnejším bol Arpad Bene z Ľubice, ten medzi rokmi 1927 – 1933 v šiestich dodávkach priniesol vyše 100 exponátov. Napr. cechové vysvedčenia a znaky, tabuľku zámočnikov a hodinárov, cechový list staviteľského majstra Johanna Steinera, pištoly, pečatidlá, nástenné hodiny, vykopávky z Michalského vrchu. Zaujímavým portrétom prispel Levočan Viktor Greschik, prírodovedec a bývalý pedagóg kežmarskej Katolíckej ľudovej školy. Múzeu daroval obraz s mladou podobizňou (údajne) Samuela Genersicha, kežmarského rodáka, lekára, botanika. Predseda Spišského zväzu v Amerike Gustav Adolf Weiss poskytol unikát - v starej Biblii našiel súpis majetku mesta Kežmarok z roku 1688, presnejšie jeho odpis z roku 1702. Zoznam zachytával na 36 rukov písaných stranách vtedajší mestský majetok.

Žiaľ, veľa predmetov prijatých pred i po otvorení múzea sa časom stratilo, resp. ich odcudzili koncom druhej svetovej vojny, keď z Kežmarku nenávratne odišlo mnoho vzácností. Zároveň bolo veľa vecí počas socializmu odovzdaných štátnemu archívu.

Kto sa pričínil o vznik múzea?

Dlhé roky sa za iniciátora a zakladateľa múzea pokladá Oskar Szelényi (1872 – 1930). Vyštudovaný lekár pôsobil v kúpeľoch Mlynčeka, neskôr odišiel do Bratislavy, kde sa venoval pediatrii. Časom si v tomto obore vybudoval veľkú vážnosť. Známym bol rovnako ako podporovateľ kultúry, umenia. Jeho významnú úlohu pri založení múzea mu nemožno uprieť, treba však spomenúť i ďalších, ktorí sa pričínili o otvorenie a bez ktorých by sa Oskarovi sen nepodarilo uskutočniť.

Oskar Prepeliczay (1886 – 1931), syn kežmarského staviteľského majstra, učil dlhé roky na tunajšej Obchodnej akadémii. Obdobie prvej svetovej vojny strávil na fronte, kde bol ranený. Okrem pedagogickej činnosti sa venoval hudbe, keď založil mužský spevácky spolok.

Alexander Belóczy (1861 – 1931), rodák Banskej Bystrice prišiel pod Tatry v roku 1887 ako pedagóg chlapčenskej meštianskej školy. O rok neskôr už bol riaditeľ, na vedúcom poste ostal do zániku monarchie. Za jeho éry sa vystavili dve školské budovy, zvýšil sa počet študentov a učebne patrili k najmodernejším v krajine. Organizoval množstvo pokračovacích kurzov pre absolventov či ženy. V novej republike mal zákaz vyučovania, preto presedlal na politiku. V rokoch 1923 – 1927 pôsobil ako kežmarský mešťanosta.

Paul Schwing (1858 – 1941), známy hodinársky majster a zlatník prešiel počas vandrovných rokov aj kraje v Belgicku a Francúzsku. Významnú stopu zanechal v miestnom streleckom spolku. Od roku 1918 patrilo do skupiny podporujúcej vznik múzea, bol Szelényiho blízky spolupracovník. Po úmrtí Szelényiho, Prepeliczaya a Belóczyho sa stal horlivým tvorcom múzea.

Johann Gotsch (1880 – 1940) pôsobil v Kežmarku 15 rokov ako notár. Za jeho úradovania sa vybudovala nemocnica, vodovod, kasárne. Výrazne sa pričínil o vznik múzea, hlavne organizovaním finančných zbierok. O tých pravidelne informoval v novinách.

Kežmarské múzeum prešlo za 90 rokov svojej histórie dlhú cestu. Prežilo niekoľko štátnych režimov, opráv a rekonštrukcií, ale jeho úloha sa nezmenila. Naďalej zhromažďuje, uchováva a prezentuje zaujímavé exponáty z histórie našich predkov. Verme, že to tak ostane i v budúcnosti, aby o desať rokov mohlo osláviť okrúhlu storočnicu.

Vladimír Julián Ševc,
foto: Múzeum v Kežmarku

Spoznajte kežmarskú knižnicu na sociálnych sieťach

Pandémia zasiahla fungovanie knižníc na celom svete. V marci, mesiaci venovanému knihám, nám aktuálna situácia nedovolila realizovať kultúrno-spoločenské podujatia v knižnici. Preto sme prešli do online priestoru.

V rámci online aktivít sa čitateľom Mestskej knižnice v Kežmarku v závere Týždňa slovenských knižníc (od prvého do piateho marca) prihovril Peter Gärtner, ktorý tvorí príbehy ako dramatik, scenárista a spisovateľ. Pútavo predstavil svoje knihy pre deti: O čertovi Kolofónovi a Čakanie na sneh, ale i pre dospelých: Veľký román.

Spisovateľka Kristína Baluchová, kežmarská rodáčka, uviedla do života detskú knižnú noviniku Záhada knižnice na konci ulice, v ktorej rozpracúva jedinečnú tému knižníc.

Výročia známych osobností

Prvou z osobností, na ktoré sme spomínali, bol prozaik a prekladateľ Ján Bodenek. 110. výročie narodenia sme si pripomenuli 6. marca. Dňa 11. marca oslávil okruhle 80. narodeniny slovenský básnik, dramatik a spisovateľ pre deti Jozef Mokoš. Pred 120 rokmi sa 18. marca narodil spisovateľ, novinár a učiteľ Peter Jilemnický a významné výročie mal 27. marca i Rudo Moric, ktorému uplynulo presne sto rokov od narodenia. Pôvodne bol učiteľom a od roku 1959 pôsobil ako riaditeľ známeho vydavateľstva Mladé letá, jeho knihy sú ešte aj v dnešnej dobe odporúčaným čítaním pre žiakov základných škôl.

Knižné novinky

Knižničný fond obohatila kniha Eleny Šimka-

ninovej s názvom Prenajmim si tento deň a kniha od Evy Wilson s romantickým názvom Stratenná v modrých očiach.

Knižné tipy pre dospelých

Zaujímavou knihou na večerné čítanie je Darca hviezd s podnázvom Niektoré veci sú dar, aj keď si ich nemôžeme nechať od autorky Jojo Moyes, Zlodejka kníh od autora Markusa Zusaka či Tieň vetra od autora Carlosa Ruiza Zafóna.

Knižné tipy pre deti

Detské očka potešia knihy ako Magdaléna a psík z knižnice, Calvin nevie lietať, Záhada knižnice na konci ulice, ale i séria kníh: Králiček Kornel má rád knihy, Králiček Kornel píše príbeh a Králiček sa rád učí.

Rozbehli sme rubriku Uvidíte v televízii

Od marca sa každý piatok môžeme tešiť na taliansky seriál Geniálna priateľka o nezvyčajnom celoživotnom priateľstve dvoch dievčat. Bol ocenený hlavnou cenou na medzinárodnom televíznom festivale v Monte Carle a odštartoval na Dvojke toľko očakávanú druhú sériu. Jeho predlohou sa stali štyri zväzky neapolskej ságy Eleny Ferrante.

Kežmarská rodáčka Kristína Baluchová predstavila novú knihu Záhada knižnice na konci ulice.

Súťaže

V rámci Marca – mesiaca knihy sme vyhlásili súťaž pre dospelých o knihu od Mary Baloghovej Krásna dedička a ročný registračný poplatok zadarmo. Stačilo zdieľať súťažný príspevok a v komentári označiť jednu osobu, ktorá zároveň spolu so súťažiacou osobou získa ročné členské. Žiaci prvého a druhého stupňa základných škôl majú možnosť pravidelne každý mesiac vyhrať vecnú cenu a tiež ročnú registráciu, ak sa zapoja do súťaže Čarovná skrinka.

Jana Schönová

Webstránka knižnice:

www.kniznica.kezmarok.sk/

Facebooková stránka Mestskej knižnice v Kežmarku:

www.facebook.com/kezmarskakniznica

Maguráčik na obrazovkách Slovenskej televízie

Detský folklórny súbor Maguráčik tiež zasiahla pandémia v plnom rozsahu. Začalo to v minulom roku po februárovom sústreďení v Tatraci, po ktorom bola väčšina detí chorá. Slovensko odvtedy zastihla pandémia, no my sme to nevzdávali a usilovne sa pripravovali na folklórne vystúpenia.

Necvičili sme do júna minulého roku. V septembri po príchode do školy sme sa tešili zo stretnutí a pripravili sa na niekoľko vystúpení. Všetky hromadné podujatia prvého polroka sa zrušili, boli to rôzne súťaže, festivaly, prehliadky a tak sme privítali možnosť účinkovať v septembri na stretnutí goralskej kultúry v Starej Ľubovni a na oslavách tretieho výročia otvorenia Chodníka korunami stromov v Bachledke.

Cvičili sme v Mestskom kultúrnom stredisku v Kežmarku, školám neodporúčali otvárať telocvičňu a tak sme sa pripravovali na avizované vystúpenia. Onedlho však prišla správa zo Starej Ľubovne, že program sa pre zhoršenú pandemickú situáciu ruší a tak sme pripravovali program v Bachledke s vidinou

osláv 45. výročia vzniku súboru v novembri. Natešení sme vycestovali na vystúpenie v Bachledovej doline, avšak prišli sme po križovatku, kde nám organizátori oznámili, že pre nepriaznivé počasie sa naše vystúpenie ruší. Sklamaní sme otočili autobus a vrátili sa naspäť domov. Absolvovali sme ešte pár nácvikov s prípravou výročného programu, ale pandemická situácia sa zhoršila a zakázali sa všetky podujatia s výnimkami. Verili sme, že výnimka dovolí uskutočniť výročný program súboru, hoci v menšom rozsahu, ale všetko sa zmenilo. Nestretli sme sa takmer pol roka.

Začiatkom apríla sa ozvali zo Slovenskej televízie (RTVS) s ponukou na natáčanie programu Vandrovanie po Slovensku. Po zistení situácie sme sa stretli na nácviku a s obavami,

či si deti pamätajú ešte niečo z programu, sme si prešli požadované programové čísla pre RTVS. Aj tu nastali čiastočné komplikácie, pretože zaúradovalo opäť počasie a vo Vysokých Tatrách na Hrebienku opäť nasnežilo. Natáčanie sa o týždeň posunulo a preložilo sa na Štrbské Pleso. V poobedňajších hodinách 23. apríla sme úspešne natočili požadované vstupy a takto si aspoň čiastočne vynahradiť viac ako polročnú prestávku v našej činnosti. Napriek nepriazni počasia, sneženiu, sa nám podarilo divákovi i televíznejmu štábu ukázať naše tradície a pripraviť pekný umelecký zážitok. Veríme, že toto ocenia aj diváci RTVS po zhliadnutí tohto programu, ktorý by mal byť uvedený 9. mája 2021.

Deti vyvrátili naše pochybnosti o nedostatnom tréningu a napriek malým chybičkám sa program vydaril. Chceme touto cestou poďakovať všetkým za vynaložené úsilie, ochotu a úspešnú reprezentáciu súboru Maguráčik.

Juraj Švedlár

Kino pod hviezdnu oblohou v Kežmarku

Aj vy ste snivali o tom, že si počas letného večera spríjemnite chvíle s blízkou osobou pri premietaní filmu v pohodlí vášho auta? Tento sen sa môže stať skutočnosťou v Kežmarku.

Autokino je prevažne spájané s americkým publikom a za jeho vznikom stojí Richard M. Hollingshead junior. Jeho myšlienka bola inšpirovaná skutočnosťou, že keď bol dieťaťom a jeho rodičia chceli navštíviť kino, museli nájsť opatrovatelku pre mladšiu sestru, nájsť miesto na parkovanie v blízkosti kina a za toto ešte často aj platiť. Richard dostal nápad pozerať film z auta a už v roku 1928 začal experimentovať. Prvé autokino začalo písať svoju históriu od roku 1933. Autokina zažívali obrovský úspech niekoľko rokov, potom začali byť pomaly na ústupe a ich sláva pominula.

Premietanie v kine Iskra je vystavené situácii, s ktorou nikto z nás nepočítal, že bude trvať tak dlho a neumožní nám premietanie filmov v kine. Preto nás tento typ premietania nad-

Netradičný filmový zážitok v Kežmarku prinesie autokino.

chol. Chceme nájsť spôsob, ako ľuďom bezpečne priniesť filmový zážitok za dodržania všetkých nariadení. Proces realizácie spočíval vo výbere vhodnej lokality s bezproblémovým parkovaním a možnosťou občerstvenia, v povolovacom procese a technickom zabezpečení. Nakoniec zvíťazila alternatíva zriadiť autokino na parkovisku pri poliklinike. Pracujeme na technickom zabezpečení a opravach steny, na ktorú sa budú filmy premietiť. Prvé premietanie by bolo možné teoreticky usku-

točniť už tretí májový víkend. Premietat' sa bude za každého počasia dvakrát týždenne a pôjde o filmy zamerané na hudbu a romantiku. Kapacita autokina je 30 áut a chceme oslovit' hlavne zamilované páry, priateľov a rodiny. Veríme, že nielen počas tejto doby, keď sú kiná na Slovensku zatvorené, si projekt autokina v Kežmarku získa svojich fanúšikov. V tomto trende premietania chceme pokračovať aj po otvorení kina Iskra.

Olga Semanová

Výstavná sieň po pandémie opäť otvorená

Výstavná sieň mesta Kežmarok mala vo svojej histórii najdlhšie trvajúcu výstavu. Nebolo to pre pohodlnosť prevádzkovateľov, ani nedostatok inšpirácie umelcov. Stopku a povinnú nálepku „zatvorené“ dala pandémia. Výstavy sa menia spravidla v mesačných obmenách. Tá posledná, mimoriadne pekná a zaujímavá, mapujúca históriu i súčasnosť odievania v modrotlačí, bola odinštalovaná po temer polroku.

Rok 2021 vo výstavníckej činnosti začíname výstavou úspešných výtvarníkov z Kežmarku a Popradu. Podobu je názov spoločného projektu Janky Gallikovej a Ruda Rabatina. Oboch spája členstvo v Klube kežmarských výtvarníkov a pedagogická dráha.

Tvorba Janky Gallikovej pôsobí na diváka predovšetkým svojou úprimnosťou a priamočiarým sebavyjadrením. Východiskami jej tvorby sú príroda, pravda a viera – navzájom poprepájané súvislosťami a vzťahmi. V sochárskej tvorbe vyjadruje svoje „tvrdé“ postoje a zároveň jej vlastnú ženskú nehu. Priazračný, ľahký a čitateľný rukopis v jej maliarskom prejave evokuje poetiku „Neba“ a záro-

veň zemitú pravdu reálneho sveta. Vlastnou tvorbou predkladá verejnosti otvorenosť jej ženskej duše, neobľomnosť vlastných postojov a kamennú pevnosť kozmických právd.

Poslednou výstavou pred pandemiou bola výstava *Farbené do modra*.

Takto tvorbu Gallikovej opisuje Rudo Rabatin v rámci aktuálnej kežmarskej výstavy.

Tvorbu Ruda Rabatina možno charakterizovať sugestívnym emocionálnym poryvom, ktorý vyvíera z jeho bytostného vnímania. Z reálnych situácií prechádza do sfér, v ktorých sa prelína realita s interdimenzionálnym súzvukom súčasného diania i života. Z jeho diel čítame vnútorné výpovede i posolstvá. Takto bola jeho tvorba charakterizovaná na poslednom Salóne v Smežanoch.

Výstava v objekte knižnice na Hlavnom námestí je sprístupnená do konca mája počas pracovných dní od 9.00 hod. do 17.00 hod., v dopoludňajších hodinách na požiadanie v informačnej agentúre (vedľajší priestor výstavnej siene), popoludní je vo výstavnej sieni pracovník. Výstavu si môžete pozrieť aj v sobotu od 9.00 hod. do 13.00 hod. opäť na požiadanie v Kežmarskej informačnej agentúre. Vstup na výstavu je zadarmo.

Barbora Kaprálová

Tváre Literárneho Kežmarku 2021

V apríli sme odštartovali zber prác do 56. ročníka Literárneho Kežmarku, predstavujeme Vám predsedov porôt a členov porôt. Novinkou tohtoročného festivalu je ambasádorka Tamara Šimončíková Heribanová, s ktorou nájdete rozhovor na strane 24.

MONIKA KOMPANÍKOVÁ, predsedníčka poroty

Narodila sa 1. septembra 1979 v Považskej Bystrici, vyštudovala malbu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Debutovala zbierkou krátkych próz s názvom Miesto pre samotu, za ktorú získala Cenu Ivana Kraska za debut. V roku 2006 jej vyšla novela Biele miesta, nominovaná na cenu Anasoft litera 2007. Pod názvom Bela Mesta vyšla v roku 2010 v Srbsku. V roku 2010 vyšiel aj román Piata loď, ktorý získal cenu Anasoft litera a bol vyhlásený za najlepšiu knihu roka 2010. V roku 2013 vydala ilustrovanú knihu rozprávok s názvom Hlbokomorské rozprávky. Tvorbe pre deti sa ďalej venovala v knihách Kde je Ester N? (2019) a Koniec sveta a čo je za ním (2019).

Poviedky a ďalšie texty M. Kompaníkovej boli preložené do viac ako desiatich jazykov, publikované v antológiách a časopisecky. V roku 2008 získala cenu Nadácie Tatra banky pre mladých tvorcov, bola členkou poroty Ceny Nadácie Tatra banky a Európskej ceny za literatúru. Hlbokomorské rozprávky sa stali jednou z kolekcie Najkrajšie knihy Slovenska za rok 2013, získali tiež cenu ministerstva kultúry za ilustrácie a dostali cenu Literárneho fondu v kategórii literatúra pre deti a mládež. Pracovala v kníhkupectve a vydavateľstve Artforum, v súčasnosti je šéfredaktorkou novín Čo čítať? a stará sa o vydavateľstvo Denníka N. Na 33. ročníku Literárneho

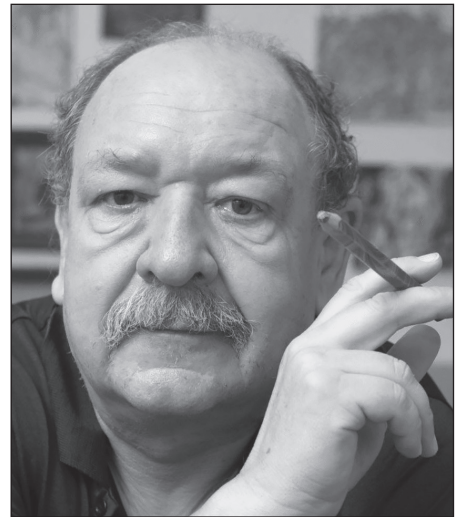
Kežmarku v roku 1998 získala prvé miesto v poézii v kategórii stredných škôl.

DANIEL HEVIER, predseda poroty

Narodil sa 6. decembra 1955 v Bratislave a detstvo prežil v Prievidzi, kde absolvoval aj gymnázium. V štúdiu pokračoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (estetika a jazyk slovenský). Počas vysokoškolského štúdia sa zamestnal ako redaktor literárnej redakcie v Slovenskom rozhlasu. Po absolvovaní vojenčiny bol niekoľko rokov na voľnej nohe ako profesionálny spisovateľ. Krátky čas pôsobil vo vydavateľstve Mladé letá, po roku 1989 ako šéfredaktor. Od roku 1991 vedie vlastné vydavateľstvo HEVI, v ktorom vydal vyše 100 titulov.

Ako básnik debutoval roku 1974 zbierkou poézie Motýlí kolotoč. Odvtedy vydal do

stovky kníh, poéziu, prózu, eseje, básne pre deti, rozprávky, preklady, autorské antológie pre dospelých i deti. Viaceré jeho knihy boli preložené do cudzích jazykov. Píše aj texty piesní, divadelné a rozhlasové hry, libretá muzikálov, filmové a televízne scenáre, scenáre pre multimediálne projekty. Spolupracuje s rozhlasom a televíziou, prekladá z angličtiny. Mal svoje rozhlasové relácie a autorské stránky v novinách. Príležitostne učí na rôznych typoch škôl a vedie kurzy tvorivého písania a vnútornej kreativity. Víťazom Literárneho Kežmarku sa stal v roku 1973 (8. ročník) v poézii v kategórii začínajúcich autorov.

JÚLIA ČURILLOVÁ, členka poroty

Riaditeľka Základnej školy v Bystranoch je viacnásobnou laureátkou celoslovenských súťaží v tvorbe poézie na Literárnom Zvolene a autorskej časti súťaže Chalupkovo Brezno. Ocenenia získala aj v autorských súťažiach Poetická Ľubovňa, Literárna Senica, Wolkrova Polianka, Literárny Kežmarok a Bratislavský verš. Je víťazkou súťaže Debut 2007, po ktorej jej bola vydaná prvá zbierka poézie Sedmoláska (2008).

Druhá zbierka s názvom Klúče od neba jej vyšla v roku 2012. Je autorkou umelecko-pub-

licistického pásma S deťmi vetra, spolutvoríkyňou relácie Poetissimo – z vlastnej zbierky Sedmoláska (obe relácie pre RTVS). Venuje sa tiež umeleckému prednesu. V súčasnosti odborné spolupracuje na vysielaní vzdelávacieho programu pre deti Tumenca khere – S vami doma (RTVS, štúdio Košice). Bola členkou i predsedníčkou porôt recitačných i autorských súťaží vo vlastnej tvorbe. Za celoživotnú pedagogickú, manažérsku a kultúrnu činnosť bola v roku 2017 zaradená do Encyklopédie osobností Českej a Slovenskej republiky.

MARTINA JÁNOŠÍKOVÁ, členka poroty

Absolventka Katedry bábkarskej tvorby na VŠMU a The Central School of Speech and Drama (v rámci programu Erasmus). Od roku 2017 sa venuje storytellingu. V 2020 absolvovala trojmesačný výcvik na Emerson College vo Veľkej Británii. Desať rokov učila dramatickú výchovu na ZUŠ. Venuje sa detským knihám – ich kritike aj zážitkovému čítaniu. Je spoluorganizátorkou cyklu podujatí pre deti Posviette si s nami na sny v kníhkupectve Artforum, pravidelne vyberá najlepšie detské knihy pre magazín *Čo čítať?* a pre kníhkupectvo Martinus. Pôsobila v združení EduDrama a je členkou rozprávačského spolku Príbehom na stope. Organizuje kurzy a dielne storytellingu pre dospelých, pedagógov, školy a rôzne spolky či učiteľskú literatúru v súkromnej škole Žito.

JOZEF BRUNCLÍK, člen poroty

Študoval slovenský jazyk a históriu na Fakulte humanitných vied Vysoké školy pedagogickej v Nitre, neskoršie na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia krátko pôsobil ako učiteľ slovenského jazyka a literatúry a histórie. V roku 2001 nastúpil ako interný doktorand na Katedru slovenskej literatúry Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Momentálne je súčasťou kolektívu literárnej sekcie Katedry slovenského jazyka a literatúry FF UKF v Nitre. Od konca 90. rokov 20. storočia sa intenzívne zaujímal o lyriku medzivojnového obdobia so zameraním na poéziu katolíckej moderny. Podstatná časť jeho literárnokritickej a recenznej práce bola zameraná na súčasnú podobu slovenskej literatúry a jej autorských individualít a žánrových podôb publikovaných textov.

VALENTÍN ŠEFČÍK, člen poroty

Vyštudoval Pedagogickú fakultu Univerzity P. J. Šafárika v Prešove. Pracuje v školstve, je autorom literatúry pre deti a mládež: *Knihy na vydaj* (2000), *Kamienky pri ceste* (2007), *Basta fidli* (2010) a iné. Nerezignoval na obľávanú jazykovú hravosť súčasnej detskej poézie, ale používa ju uvážene a veľmi funkčne. Šefčíkove básne sú reflexívne i náladové momentky dotýkajúce sa vecí, ľudí, okamihov života, hodnôt, prírody. Jeho poézia je imaginatívna, jemná a zároveň hravá, má však aj svoje vážne a melancholické polohy. Nazerá na svet zo zorného uhla, aký je blízky deťom tesne predpubertálneho a ranopubertálneho veku. Je to teda poézia určená tej kategórii mladých čitateľov, pre ktorú sa dnes pôvodná poézia takmer nepíše.

Zdroj: www.literarnykezmarok.sk

Podmienky súťaže

Súťažiaci môže poslať minimálne dve a maximálne päť vlastných básní, alebo najviac 3 prozaické útvary spolu v rozsahu maximálne päť normovaných strán (1 strana obsahuje 30 riadkov po 60 znakov vrátane medzier, typ písma Calibri, veľkosť písma 11, zarovnanie do bloku – próza, vľavo alebo na stred – poézia), ktoré neboli publikované, ani zaslané do inej súťaže.

Každú prácu označte samostatným úvodným listom, na ktorý uvedte meno, vek, bydlisko autora, kategóriu, navštevovanú školu a ročník. Práce posielané hromadne zo škôl porota posúdi len vtedy, ak škola priloží zápis o víťazoch školského kola. Práce je potrebné zaslať elektronicky. Tematicky sa súťaž nevymedzuje. Práce sú hodnotené porotou anonymne.

Adresa pre elektronické zasielanie prác:

lk@literarnykezmarok.sk

Uzavierka súťaže

30. jún 2021

**Všetky informácie o Literárnom Kežmarku
nájдете na novej stránke www.literarnykezmarok.sk.**

Vyhodnotenie súťaže

Uskutoční sa v septembri 2021. Víťazi by mali byť pozvaní na trojdňový pobyt do Kežmarku, kde budú odmenení vecnými cenami a zúčastnia sa na bohatom sprievodnom programe, besedách s porotou a dielňach tvorivého písania. Literárny Kežmarok – 56. ročník je venovaný 100. výročiu úmrtia PAVLA ORSZÁGHA HVIEZDOSLAVA (najväčší slovenský básnik, študent kežmarského lýcea), 230. výročiu narodenia a 150. výročiu úmrtia JÁNA CHALUPKU (slovenský spisovateľ, profesor a rektor kežmarského lýcea).

Súťažné práce hodnotí porota

I. a II. kategória pod vedením Daniela Heviera

III. kategória a zahraniční autori pod vedením Moniky Kompaníkovej

Kontakt:

Mestská knižnica, Hlavné námestie 64,
060 01 Kežmarok, tel.: +421 948 905 483,
+421 904 493 650

Nebojte sa a neváhajte!

Milí mladí poeti a prozaici, vážení rodičia, pedagógovia.

Na Literárnom Kežmarku začínali svoju úspešnú autorskú kariéru mnohí slovenskí básnici či spisovatelia. Dôkazom toho sú i tohtoroční predsedovia porôt a naši minulo-roční hostia Monika Kompaníková a Daniel Hevier, ktorí boli v minulosti víťazmi tejto súťaže. Aj Vy, milí mladí písania chtiví žiaci a študenti, môžete ísť v ich šľapajach a pomôcť k tomu Vám môže aj účasť na Literárnom Kežmarku. Nebojte sa, neváhajte a prihláste svoje poetické a prozaické dielka do súťaže.

Prvotina z Vášho pera môže príjemne prevkapiť porotcov a nakoniec sa na jeseň s Vami v našom meste stretne na vyhodnotení a budete medzi ocenenými. Budem Vám držať palce. No aj keby ste sa medzi laureátov nedostali, na Literárnom Kežmarku v septembri sa budete môcť zapojiť do tvorivých dielní so známymi literátmi a získať tak cenné skúsenosti do ďalšieho písania.

Všetkým Vám mladým tvorcom teda prajem pri písaní veľa pozitívnej autorskej inšpirácie a teším sa na prípadné stretnutie s Vami v našom krásnom Kežmarku.

Ján Ferenčák

Do kostola sme sa chodili zasmiať

Každý už počul množstvo bláznivých historiek a teraz je na čase, aby ste sa dozvedeli, ako to bolo pri tvorbe horúcej knižnej novinky s názvom Drevený artikulárny kostol.

Svetlo

Na počiatku bolo svetlo – píše sa v knihe kníh, Biblii. A práve svetlo je nevyhnutnou ingredienciou pri tvorbe knihy ozdobenej fotkami. Pri fotení však priveľa svetla marilo fotografov zámer, a preto vyslovil požiadavku: „Pán farár, zhasnite hlavné svetlo.“ Evanjelický farár v úlohe hlavného osvetľovača ťukol do diaľkového ovládača a utlmil pár lúmenov. „Zhasnite ďalšie svetlo,“ požiadala fotograf sledujúci kompozíciu cez objektív fotoaparátu. „Výborne, pán farár. A teraz zhasnite aj posledné svetlo.“ Nato sa farár rozosmial zo slovami: „Je mi ľúto, no posledné svetlo je zo Slnka a nebola mi zhora daná až taká moc, aby som ho vypol.“ Tak sme pochopili, že na niektoré zábery si musíme počkať do zotmenia.

Tma

Skôr než prišla tma, udiala sa nám iná príhoda. Poslal som fotografa zachytiť atmosféru v hrobke pod kamennou časťou kostola. Aj keď sme mali správny kľúč a podarilo sa nám odomknúť zhrdzavený zámok, vlhkosťou napučané dvere nešli otvoriť. „Asi sa nebožtíci nechcú fotiť a držia kľučku z druhej strany,“ zažartoval fotograf. Len čo zostúpil príkrým schodiskom do podzemia, požiadala ma, aby som privrel dvere, cez ktoré prenikalo do krypty denné svetlo. „Skúsím spraviť záber pri umelom osvetlení.“ Len čo som dvere pribuchol, ozval sa z hrobky divný zvuk, potom krátke ticho, ktoré pretal naliehavý hlas: „Asi som vyhodil ističe. Chytré otváraj dvere! Je tu tma ako v hrobe.“ „Čakal si v hrobke inú tmú?“ vykázlo na oplátku zo mňa. Fotka z miesta posledného odpočinku vyzerala oveľa lepšie než pohľad na fotografa.

Schyľovalo sa k obedu a mäkké svetlo sa hodilo k nafoteniu dvanástich apoštolov vymalovaných na strope kostola. Nech som rátal, ako som rátal, postáv bolo sedemnást. „Peťo,“ hovorím fotografovi, „môžeš pozrieť, kolkých apoštolov si odfoťil?“ So zrakom zapichnutým na malý displej povedal: „Hľadám, chcem v menu...“ No ja som rozumel: „Hlad mám. Chcem menu.“ Zaskočený požiadavkou som situáciu riešil po svojom. „Kde ti počas pandémie zoženiem obedové menu? Bude ti musieť stačiť pizza!“ Chutila výborne a obedová prestávka patrila zábave nad mojou nedoslýchavosťou. Vysvetlenie, ako je možné, že namiesto dvanástich postáv je ich v kostole o päť viac, neprezradím ja, no dozviete sa to zo stránok knihy.

Adrenalin počas fotenia

Také fotenie prináša okrem bežných úkonov aj tie adrenalínové. Požiadala som fotografa, aby

vyliezol schodíkmi do neba, a to doslovne. Málokto vie, že priamo nad organom je otvor, ktorým sa dá dostať do priestoru medzi šindľovou strechou a nebeskou klenbou, ktorá tak veľmi pripomína sixtínsku kaplnku. Ako tak fotograf liezol po vysokánskom rebriku, utrúsil: „Chce to odvahu štverať sa tu, aj keď ide o exkluzívny záber.“ „Mýliš sa,“ odvetil som. „Odvaha je dôverovať mi, že ten rebrik s tebou udržím.“ S Božou pomocou sa fotograf predčasne dostal do neba, vlastne nad nebo. Ohromený drevenou konštrukciou, ktorá drží kostol pohromade už vyše 300 rokov, mi zhora zakričal: „Prejdem sa po tých doskách a skúsím odfoťiť niečo netradičné.“ Napriek obavám o jeho bezpečnosť som mu dal tichý súhlas: „Dobre, len neprepadol...“ Či veríte, alebo nie, nad nebom kostola sa človek cíti ako v siedmom nebi. Po kaskadérskom kúsku som na adresu fotografa zažartoval: „Stačil by jeden chybný krok a mohli sme mať zadarmo reklamu vo večerných správach. Už vidím to precítené tragické posolstvo, ktoré priťahuje k obrazovkám večer čo večer milióny divákov: „Fotograf sa zrútil z nebies...“ „Ďakujem ti za úprimnosť. Ty by si pre dobrú reklamu na knihu spokojne obetoval kamaráta!“ Nech nám Pán Boh odpustí našu hriechnosť, no rehotali sme sa na tom na plné hrdlo.

Fotograf na kolenách

Vedel som, že najlepšie fotky sa dajú spraviť na kolenách, a to neplatí len pri fotení chrámov Božích. Ako vždy, mal som pre fotografa pripravený ešte lepší plán: „Budeš sa predom mnou plaziť a...“ zvyšok vety, „...sprav záber z podhľadu,“ som nestihol dopovedať pre ohradenie fotografa. „Tak ja sa mám pred tebou plaziť? Nezabúdaj, že kto sa povyšuje, bude poníženy!“ Pravda, ležal som na podlahe kostola a nižšie som už byť nemohol. Vďaka „vylihovaniu“ v práci ukazuje strana 115 nádhru chrámu, ako ju návštevník pravdepodobne ešte nikdy nevidel.

Sväťica a smädný jeleň

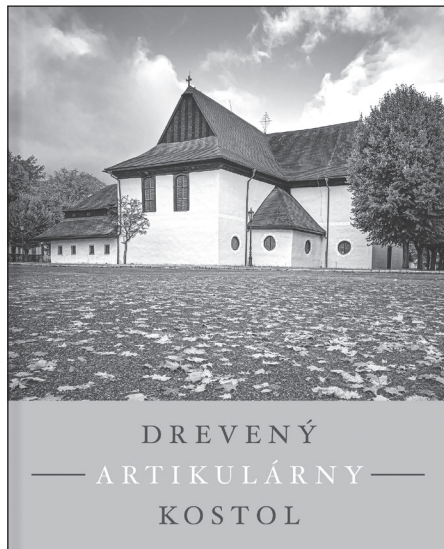
Krása v dreve ukrytá, ako napísal autor knihy – Roman Porubňan, nie je len v bohatej výmalbe. S bratom farárom sme skúmovým okom hľadeli na drevenú sochu vľavo od oltára. „Pozri, ako je nádhre tvarovaná tá sväťica,“ hovorí mi rozplývajúci sa nad prepracovanosťou rezbárskeho diela. „Ale kde, keď nemá poriadne prsia ani zadok!“ zakonťoval som bez váhania. Len čo boli slová vonku, uvedomil som si, že sexistická poznámka v Božom príbytku a pred farárom môže mať ná-

...A bolo svetlo.

Schody do neba.

Obálka novej publikácie o Drevenom artikulárnom kostole.

sledky. A potom sa ukázala diplomacia môjho duchovného vodcu: „Vieš, Jadro, ber to tak, že v čase Ježiša ženy k sláve a obdivu nepotrebovali plastického chirurga. Stačila im pokora čistého srdca.“ A aj môjmu srdcu sa ulavilo.

Len čo som vykázol z jednej sexistickéj situácie, už som sa bezhlavo rútil do náručia druhej. Fotograf stál pri jedinečnej patronátnej lavici a hľadal spôsob, ako odfoťiť malbu jeleňa s vyplazeným jazykom, ktorý hľadá prameň čerstvej vody. Jeleň patrí do trojdielneho výjavu, ktorý začína vyobrazením Krista a Samaritánky pri Já-kobovej studni. Samaritáni a Židia žili v nepria-

telstve, a z toho som usúdil, že žena namaľovaná v meštianskom odeve bude kežmarská hriešnica. A jeleň? Svoj nebiblický názor som vyslovil nahlas: „Jeleň vyplazuje jazyk na svoju ženu, lebo z dobrého chlapa spravila paroháča.“

Posledná fotografia

Ako čas plynul, schyľovalo sa ku koncu dňa i posledného fotenia. S bratom farárom sme stáli pri majstrovskom barokovom organe. Len tak, aby sa fotografovi dobre pracovalo, sa šikovné prsty kňaza rozbehli po klaviatúre. Zaznela nádherná hudba, a celý chrám naplnila pokojná atmosféra. Asi po štvrtej sklade k nám prišiel fotograf so slovami: „Pán farár, už sa tu cítim ako doma.“ „To ma teší, že vám chrám Boží prirastá k srdcu.“ „Ja som na pocit domova myslel inak. Doma si pri práci vždy púšťam hudbu a vaša hra na organe je lepšia než z cédečka.“ Farár sa neubránil úprimnému smiechu, škoda len, že mu chechtanie bránilo v ďalšom hraní.

Uvedenie knihy

Pri hudbe sme zostali. Medzi mnou a autorom knihy sa rozprúdila debata o jej uvedení do života. Farár mal jasnú predstavu a dopodrobna ma oboznamoval s veľkolepou prezentáciou podfarbenou organovou hudbou. Po dramatickej pauze dodal: „... a potom k organu nastúpi vokál.“ Nato pribehol fotograf s otázkou: „Pán farár, volali ste ma?“ Jozef Vokál je zhodou okolností meno jedného zo štyroch fotografov, ktorí svojim umením podčiarkli výnimočnosť knižnej novinky. Od smiechu sme lapali po dychu.

Svoje o dôležitosti nádychu vie aj vedomosťami podkutý brat farár, ktorý nám vysvetľoval, aký hrozný osud čakal na Drevený artikulárny kostol. „V čase, keď bol prehnitý šindel, a politici,“ nastala pauza pre nádych, „zvažovali asanáciu Dreveného artikulárneho kostola.“ Ak by sa objavila náhodná pauza vo vete v čase hlbokého socializmu, možno by brat farár skončil v base!

Našťastie, Roman Porubän skončil pri písaní jedinečnej knihy, ktorá by nemal chýbať v žiadnej kežmarskej domácnosti. Nielen slovom, ale aj písmom by v minulosti pobúril vládnucci aparát. Na strane 190 sa mu pri tvorbe podaril husársky kúsok. Preklep hodný umelca! Veď posúďte sami: „Nestalo sa tak napriek tomu, že unesením vlády Slovenskej socialistickej republiky...“

Mne neostáva iné, len viera, že sa vám bude kniha Drevený artikulárny kostol páčiť tak, že z nej budete unesení ako vláda Slovenskej socialistickej republiky! Vypadnuté písmenko „z“ zmenilo význam vety a prajem si, aby zmenilo a obohatilo aj váš pohľad na poklad, ktorý v Kežmarku máme. A ako „zet“ patrí na koniec abecedy, aj mne náleží ukončiť veselé historky prianím, aby ste sa pri čítaní cítili rovnako dobre ako celý kolektív, ktorý pre vás knihu s láskou a štipkou humoru pripravil.

Jaroslav Šleboda – JADRO

Foto: Jaroslav Šleboda,
Jaroslav Pitoňák

Účasť na víkendových omšiach ovplyvňuje pandémie

Rímskokatolícka farnosť Kežmarok na svojej webstránke uverejnila oznam o spustení online rezervácie na sv. omše v Bazilike sv. Kríža.

V sobotu je možné si miesto v kostole rezervovať na 16.00, 17.00 a 18.00 hod. a v nedeľu v nasledujúcich časoch: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 a 19.00 hod. Rezervácia je možná prostredníctvom rezerváčného systému zverejneného na webstránke farnosti. „Stačí, keď po úspešnej rezervácii pri príchode do kostola poviete svoje meno a priezvisko,“ oboznamuje s praxou rímskokatolícky farár a dekan František Trstenský.

Vzhľadom k zaradeniu okresu Kežmarok do druhého stupňa varovania podľa COVID automatu neplatí počas dňa od 1.00 do 21.00 hod. zákaz vychádzania. Pri vstupe do akýchkoľvek vnútorných priestorov zariadení, teda aj do Baziliky, nie je potrebné preukázať sa negatívnym testom na ochorenie COVID-19 alebo iným aktuálne platným potvrdením ako náhrada za negatívny test.

Prihlásením sa podľa požiadaviek miestnej rímskokatolíckej farnosti zaväzujete vo svedomí, že na svätú omšu určite prídete. „Ak by ste nemohli prísť, stornujte svoju rezerváciu kliknutím na odkaz v e-maile,“ deklaruje rezerváčny systém. Otázky týkajúce sa rezervácie je možné písať na adresu rezervacia@fara-kežmarok.sk. Počet a časy svätých omší sú aktualizované v závislosti od opatrení vlády a hlavného hygienika Slovenskej republiky.

Postup pri rezervácii

1. V rezervačnom systéme si vyberiete dátum a čas svätej omše, o ktorý máte záujem.
2. Zvolíte si počet osôb na jednu rezerváciu. Do počtu zúčastnených sa nepočítajú deti do 10 rokov v sprievode dospelé osoby. V prípade, ak ste si zvolili väčší počet osôb ako jednu, dbajte na to, že musíme prísť do kostola spolu.
3. V ďalšom kroku sa zobrazí výzva na vloženie osobných údajov, ktoré sa prepoja s rezerváciou. Povinné polia sú: meno, priezvisko a e-mail. Telefón je voliteľné pole. V reakcii na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2016/679, tiež známe ako GDPR, sú všetky poskytnuté osobné údaje, ale aj všetky uchovávané údaje v rámci rezervačného systému chránené podľa zákona č. 18/2018 Z. z.
4. Po kliknutí na tlačidlo Potvrdiť systém ohlási, či sa rezervácia podarila alebo sa niekde vyskytla chyba. Ak rezervácia prebehla úspešne, do emailu príde detailné informácie o rezervácii.

K dispozícii je aj Správa rezervácie, ktorý nám zobrazí všetky potvrdené a zrušené rezervácie na použitý email. Zobrazíť si ich môžeme kliknutím na link v e-maile. Na daný email následne príde link, ktorý bude odkazovať na správu rezervácie. Ak by ste nemohli prísť, stornujte svoju rezerváciu kliknutím na odkaz v e-maile.

Ondrej Miškovič

Festival ELRO dostáva nový dizajn oficiálnej webstránky

Oddelenie komunikácie a propagácie pripravilo nový vzhľad stránky www.elro.kezmarok.sk, ktorá pripomenie uplynulé ročníky a návštevníkov festivalu prevedie pamiatkami mesta.

Propagáciu známeho festivalu pod Tatrami nezastavila ani pandémia. Vytvorenie nového dizajnu a vizuálnej identity na sociálnych sieťach prináša občanom a návštevníkom väčšiu informovanosť a moderný spôsob prijímania informácií.

Stránka ponúka odber notifikácií, RSS kanál ale i zdieľanie obsahu na sociálnych sieťach. Plánujeme na stránku pridávať rozhovory, staršie články a spomienky účastníkov festivalu. Myšlienka vytvoriť nový web a naďalej pamätať na

to krásne z Kežmarku, kedy sme sa mnohí mohli prejsť stánkami, porozprávať s remeselníkmi či vypočuť folklórne súbory, bola hncim motorom pre vytvorenie priestoru na pridávanie informácií.

Máte zaujímavé spomienky na ELRO či fotografie z podujatia o ktoré sa chcete podeliť? Pošlite nám ich na noviny@kezmarok.sk a tvorte spoločne s nami obsah najväčšej kroniky festivalu ELRO, ktorá je už dnes dostupná na www.elro.kezmarok.sk.

Ondrej Miškovič

Tamara Šimončíková Heribanová: Literárne súťaže sú skvelým nástrojom pre budovanie sebauvedomenia v mene tvorby

Literárny Kežmarok je najstaršou slovenskou nepretržite konanou literárnou súťažou pre mladých a detských začínajúcich autorov a autorky. Tento rok sa koná už 56. ročník a s jeho spustením súvisí aj niekoľko noviniek. Okrem novej dynamickej webovej stránky sa jeho ambasádorkou stala uznávaná spisovateľka a novinárka Tamara Šimončíková Heribanová.

Sme nesmierne radi, že si prijala ponuku stať sa ambasádorkou tohoto ročníka. Čo sa ti vynorí ako prvé, keď sa povie Literárny Kežmarok?

Literárny Kežmarok vnímam ako významnú literárnu udalosť, ktorá dáva priestor mladým talentom, aby predstavili svoju tvorivosť, ukázali, čo cítia a ako písaným slovom vnímajú svet naokolo. Myslím si, že každá takáto súťaž je úžasným štartovacím momentom pre niekoho, kto je zvedavý na spätnú väzbu od významných literátov. Keď si len predstavím, že ja by som mala tú šancu, aby si môj text pozorne prečítal spisovateľ Daniel Hevier alebo spisovateľka Monika Kompaníková, prípadne, že sa s nimi stretnem a porozprávam o mojich textoch, o ich slabínach i potenciáli, považovala by som to za obrovský dar. Som naozaj šťastná a vďačná, že som sa mohla stať ambasádorkou tohto výnimočného projektu.

V čom vidíš význam takýchto súťaží?

Súťaže tohto typu podľa mňa poskytujú priestor, kde môžeme pracovať na tom, aby sme boli lepší v odvetví, ktoré nás baví, v tomto prípade v próze alebo poézii, ale i samotnom sebauvedovaní. Moja cesta k literatúre bola dosť ovplyvnená momentom, keď mi ako študentke, v tom čase ešte na gymnáziu vo Viedni, ponúkol náš nemčinár možnosť, aby som zaslala svoju poviedku do literárnej súťaže. Napísala som text, ktorý bol neskôr publikovaný v antológii a kniha bola prezentovaná za účasti rakúskeho prezidenta Heinza Fischera. Pre človeka, ktorý má potrebu písať a zhmotňovať svoje myšlienky týmto spôsobom, to bolo obrovské zadostučinenie. Literárne súťaže sú podľa mňa skvelým nástrojom pre budovanie sebauvedomenia a sebauvedomenia. Zároveň je to aj spôsob, ako sa pomocou dialógu môžeme zlepšovať, ak sme obklopení ľuďmi, ktorí vnímajú svet podobne ako my a ktorí inklinujú k tým veciam, ktoré nás robia šťastnými.

Aký štýl písania preferuješ ako čitateľ?

V posledných rokoch sa to dosť zmenilo. Minulý rok som obhájila dizertačnú prácu v Ústave svetovej literatúry SAV a keďže som bola obklopená množstvom sekundárnej literatúry, čítala som mnoho teoretických prác, a potom najmä lyriku Ericha Kästnera, písanú v čase Weimarskej republiky. Keď mám teraz čas na nejakú knihu,

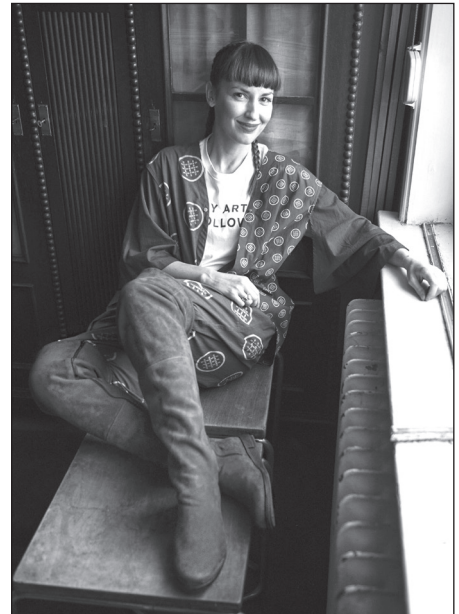
tak sú to diela, ktoré odzrkadľujú historické udalosti alebo knihy z odvetvia etnografie s témami ako tradícia a život na dedine v minulosti. Zaujímajú ma aj biografie, faktografické knihy, či knihy rozhovorov s psychiatrami. Hlbšia psychologizácia postáv v próze ma takisto veľmi zaujíma. A potom sú to detské knižky, keďže mám dcérku, ktorá má päť a pol roka. Čítame spolu denne. Je to podľa mňa dôležité najmä preto, aby mala dobrú slovnú zásobu a aby sa dostala k rôznorodým témam. Máme krásny rituál pred spaním. Každý večer čítame minimálne hodinu. Vidím, ako ju knihy bavia, odkedy sme začali intenzívne čítať, vyjadruje sa jasnejšie, kvetnatejšie a to, čo cíti, vie aj verbalizovať. Dokonca prichádza k slovej komike, dvojzmyslom. Mám radosť z toho, že po rokoch sú mnohé slovenské knihy aj po estetickej stránke nádherné. Ja sama som sa v minulosti som venovala detskej literatúre, dnes už vypredaná Misia Eva, prísne tajné (IKAR, 2012) a Misia Eva v Thajsku (IKAR, 2014) boli zaradené medzi najkrajšie knihy Slovenska, a to aj vďaka ilustráciám Petry Hilbert.

Máš nejaký rituál alebo obľúbené miesto pri písaní?

Napísať knihu je pre mňa predovšetkým o schopnosti „vysediť literárny text“, a to najmä pri dlhších literárnych útvaroch ako napríklad pri románe. Obľúbeným miestom na tvorbu je pre mňa pracovňa. Tam som obklopená knižnicou, po večeroch tichom. To je v mojom prípade prepojené na rozmyšľanie, zahĺbenie sa, zastavenie a nápad, ktorý rozkvitne v niečo hmatateľné.

Vedela by si poradiť spisovateľom, či už začínajúcim alebo zbehlým, čo robiť, keď nemajú alebo strácajú inšpiráciu?

Pre každého je vhodné niečo iné. V tvorbe obzvlášť ide najmä o akceptáciu svojrôznosti, autentickú inakosť. Často nepochopiteľné postupy prinášajú najvýraznejšiu originalitu, ktorá je už v dnešnej dobe skutočne ťažko dosiahnuteľná. Každý máme iné prístupy, ale myslím, že najdôležitejšie v literatúre je, aby sme ostali pravdiví a pôvodní. Sami sebou. Každý z nás má jedinečné videnie sveta, máme svoj postoj, názor, skúsenosť, túžbu, máme svoju históriu pádov a sebauvedomenia. Príliš veľké strategické kroky, keď si na spracovanie zoberieme tému, ktorej nerozumieme, alebo si myslíme, že toto by sa

Tamara Šimončíková Heribanová.

mohlo páčiť druhým, to nie sú podľa mňa dobré postupy, pretože strácame to, čo je nám blízke, a to hlboké požitko s našim videním sveta. Úplne najlepšie texty sú o tom, čo bolo precítené, čo je z odvetvia, ktoré autor či autorka zažili. Najdôležitejšie je, aby bola kniha pravdivá. Písanie je predovšetkým o tom, že cítime potrebu vyjadriť sa, odovzdať naše myšlienky ďalej, ale ak sme nastavení, že to nejde, alebo že nás niekto k tomu núti, tak nie je dôvod pokračovať. Mnohých môže naša tvorba povzniesť, potešiť, dokonca i zachrániť, ale nikto na ňu nečaká. Teda nútiť sa k písaniu je absolútna blbosť. Píšeme, lebo je to naša nutnosť, naša voľba. Naša sloboda.

Čo by si odkázala mladým autorom, ktorí by sa možno aj chceli zapojiť do súťaže LK, ale ešte stále váhajú?

Neváhajte, zapnite si počítač alebo si zoberte papier a napíšte to. Rukou, akokoľvek. Hlavne to skúste. Písanie je krásna činnosť, ktorá má svoj význam. Ak náhodou váhate so zapojením sa, lebo si myslíte, že vaše texty nikoho nezaujímajú, nie je to tak. Mňa zaujímajú veľmi. Zaujímajú ma, ako vidíte svet a akým spôsobom viete niekedy pre mnohých zdanlivo neviditeľné veci uchopiť. A zaujíma to aj porotou, ktorá je tento rok v úžasnom zložení.

Literárny Kežmarok je určený žiakom zo základných a stredných škôl. Uzavierka súťaže je 30. júna 2021. Podrobné informácie a pravidlá nájdete na stránke www.literarnykežmarok.sk

Barbora Sosková, foto: archív Tamary Šimončíkovej Heribanovej

Mladí futbalisti opäť na trávniku

Futbalisti 1. MFK Kežmarok – mládež začali po dlhšej dobe znovu trénovať. Momentálne sa s trénermi stretávajú v menších skupinách. Vízia budúcich zápasov je doposiaľ nejasná, všetko sa rozhodne v máji.

Hneď po miernom uvoľnení opatrení znamenal v štyroch kategóriách mládeže futbalu pozitívnu zmenu. Tréningy sa mohli konečne uskutočniť s výraznou zmenou. Starší žiaci druhého stupňa základných škôl i stredoškólcovia mali povinnosť zasadiť do lavíc pretestovaní. Preto tréneri priaznivú situáciu okamžite využili.

Mierny problém nastáva v počte hráčov a tréningových jednotiek. Tréneri sa môžu naraz venovať iba šiestim zverencom, zväčša po dobu 90 minút. Na všetkých však príde rad. Rozvíjať sa môžu zatiaľ iba v kondícii a niektorých herných činnostiach jednotlivca. Náročná je i logistika na tréningových plochách, keď malá skupina ľudí zaberá veľkú plochu športoviska. Priestory vhodné na tréning ponúka predovšetkým Základná škola Nižná brána. Umelý trávnik a vonkajšie priestory patria nadšeným futbalistom. Ich príprava už prebieha i na

trávnej ploche na mestskom futbalovom štadióne číslo dva.

Periodicita tréningov trikrát týždenne sa dá udržať v rámci pracovných povinností trénerov a voľného času detí. V poslednom

Na tréning sa vrátili futbalisti plní odhodlania.

období sa im zvýšil počet aktivít, dohánajú stratené počas pandémie a v neposlednom rade majú viac učenia.

Fyzickú silu a svaly preveril u všetkých obyvateľov tvrdý lockdown. Resty by sa dali

predpokladať aj u hráčov futbalu. Návrat na hraciu plochu však príjemne prekvapil. „Zverenci prišli v dobrej kondícii a sile. Je vidieť, že to chcú so športom niekam dotiahnuť a pripravovali sa individuálne,“ tvrdí Ladislav Melikant, tréner kategórie pätnásťročných futbalistov. Jednotlivcov vidával pri príprave na cyklochodníku, na ihrisku street workout, či robili skialpinizmus.

Motivácia k výkonu a schopnosť samostatne na seba pracovať a zlepšovať je závislá aj od veku športovca. Mladí futbalisti

prišli pripravení, radi chodia na tréningy. Momentálne využívajú každú možnosť robiť niečo organizovane. Preto by sa veľmi tešili možnosti pokračovať v rozohreanej súťaži. Aj predošlý ročník sa kvôli pandemickej situácii nedohral. Osud tejto sezóny sa dozvieme v máji. „Hráč sa modeluje na tréningu, no najviac sa naučí v samotnom zápase na ihrisku. Toto úplne absentuje. Východoslovenský futbalový zväz hádam zoberie rozhodnutie za svoje a bude chcieť pokračovať v prerušených súťažiach. Ak nie, bude to veľká škoda pre mládež,“ dodáva Ladislav Melikant.

Patricia Rozgonyiová,
foto: **Ladislav Melikant**

Režimové opatrenia v čase vzniku mimoriadnej udalosti úniku čpavku zo Zimného štadióna

Pre prípad úniku čpavku zo Zimného štadióna je potrebné:

- Urýchlene opustíte ohrozené miesto (proti smeru vetra, evakuáciu riadi vyškoľený zamestnanec zimného štadióna),
- ak ste mimo budovu, vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy. Ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, vyhľadajte čo najrýchlejšie úkryt, prípadne vstúpte do najbližšej budovy a požiadajte majiteľa o dočasné ukrytie (úkrytom môže byť napr. úrad, kancelária, obchod, súkromný byt, dom a pod.),
- v prípade, že cestujete automobilom a počujete varovný signál zaparkujte a vyhľadajte úkryt v najbližšej budove,
- ak sa nachádzate v budove - neopúšťajte

- ju počas priebehu mimoriadnej udalosti,
- čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti,
- vytvorte izolovaný uzavretý priestor – uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkaninami namočenými vo vode s rozpustnými saponátmi, penovou hmotou, tmelom a podobne),
- uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia,
- uhasťte otvorený oheň, vypnite plynové spotrebiče,
- sledujte vysielania v hromadných informačných prostriedkoch (rozhlas, televízia),

- riadte sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
- pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany osôb - na ústach a nose si pridržte navlhčenú poskladanú tkaninu,
- telefonujte len v súrnom prípade (nezaťažujte telefónne linky),
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým, starším osobám, osobám neschopným pohybu,
- postarajte sa o deti bez dozoru,
- uzatvorte domáce zvieratá,
- zachovajte pokoj a rozvahu,
- budovu opustíte len na pokyn (veliteľ zásahu, alebo zvuk sirény s hovoreným slovom – koniec ohrozenia...)
- čakajte na ďalšie pokyny.

Mesto Kežmarok
Úsek: Civilná ochrana

Spomienky

Dňa 16. apríla uplynulo 35 rokov, čo sa pre nebo narodil náš milovaný manžel, tatík a kamarát **Jozef Galdun**.

Ktorí ste ho poznali, venujte mu, prosím, v modlitbách tichú

spomienku.

*„Už len kyticu kvetov
a horiace sviečky
na hrob Vám môžeme dať
a vo svojom srdci si
Vás navždy zachovať.“*

Dňa 23. apríla sme si pripomenuli piate smutné výročie, kedy nás navždy opustila naša milovaná starká **Helena Bachledová**, a 21. mája uplynú osem rokov kedy odišiel na večnosť náš milovaný starý **Štefan Bachleda**.

S vďakou a láskou spomína smútiaca rodina.

Dňa 13. mája si pripomenieme 20. výročie úmrtia **PhDr. Viktora Olšavského**. Za tichú spomienku ďakujeme všetkým, ktorí naňho nezabudli.

S láskou a úctou spomína manželka s rodinou.

*Jediné srdce na svete sme mali,
ktoré vedelo nás milovať.
Keby sme láskou budiť ho chceli,
neozve sa nám viac, utíchlo,
zmlklo, šlo už spať.*

Dňa 23. mája uplynú 11 rokov, kedy nás navždy opustil drahý manžel, otec, dedko, pradedko **Ladislav Bretz**.

S láskou spomínajú manželka, dcéra, syn s rodinami.

*Tvoje zlaté srdce mamička,
zostane navždy s nami
Bude nám žehnať na ceste,
ktorou teraz pôjdeme sami.*

Dňa 23. mája si pripomenieme prvé smutné výročie, čo nás navždy opustila mamka, babka, prababka, teta a dobrá priateľka **Raisa Šterbáková**.

S láskou a úctou spomínajú syn Alexej, vnuk Anton s rodinou, verný priateľ Ivan, priatelia a známi.

Kto Ťa poznal, spomenie si,

kto Ťa mal rád nezabudne.

Dňa 24. mája si pripomenieme 21. výročie úmrtia dobrého svokra, dedka a pradedka **Jozefa Lukáča**.

S láskou a úctou spomínajú zať Emil, vnučka Janka a pravnučka Timka.

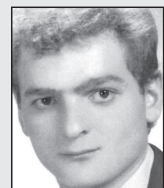
Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu prosím tichú spomienku.

*Keby ste niekedy radu potrebovali,
len s láskou si na mňa spomeňte,
budem žiť s Vami aj naďalej a budem
bdieť nad Vaším každým krokom.*

V máji uplynú 15 rokov, čo nás navždy opustila **Ludmila Demjaničová**

a 30 rokov od odchodu na večnosť **Štefana Demjaniča**. Pripomenieme si smutné 11. výročie, čo nás opustil **Miroslav Demjanič**.

Spomínajú súrodenci Anna s rodinou, Štefan s rodinou, Ludmila s rodinou a Monika s priateľom.

POĎAKOVANIA

Ešte jedna spomienka na Milana Chomu, i keď určite nie posledná

Bol to náš kamarát a kolega. Tak ako usilovne a skromne žil, tak skromne nás i opustil. Čas pandémie spôsobil, že sme sa menej vidali a tiež na rozlúčke s ním sme sa nemohli zúčastniť. Ináč by sa s ním prišlo rozlúčiť takmer celé mesto. Nielen bývalí kolegovia, ale aj študenti pri stretnutí v meste hovorili: „Počuli ste, Milan ...“ Bude ešte dlho chýbať rodine, kolegom, kamarátom, Kežmarku.

Nemôžem zabudnúť na jednu príhodu s ním. Ako bývalá riaditeľka Strednej odbornej školy Garbiarska 1, som mu raz navrhovala vyššiu odmenu v porovnaní s ostatnými. Prišiel za mnou a povedal: „Geja, až takúto odmenu som si nezaslúžil.“ Jeho skromnosťou som bola prekvapená a milo šokovaná. Kto by to z nás

urobil? Ale zaslúžil už len tým, že bol.

Ďakujem za podrobné zhodnotenie jeho neúnavnej životnej cesty pani Patrícii Rozgonyiovej, tiež ďakujem jeho dcére Lenke Capo, že nám priblížila Milana ako citlivého a zodpovedného otca, ktorý sa celý odovzdal mestu, rodine a spoločnosti. Tiež ďakujem kolegyni Soni Potašovej, ktorá v Panychíde za priateľa vystihla nostalgiu za Milanom viacerých Kežmarčanov. Tiež ďakujem Novinám Kežmarok za dôstojné priblíženie jeho života a jeho mnohorakej práce, ktorá navždy ostane v myšliach tých, čo ho poznali.

Češť jeho pamiatke!

Geja Nálepková

Podakovanie kolektívu zamestnancov Zariadenia pre seniorov v Kežmarku

Moje úprimné veľké podakovanie

patri všetkým zamestnancom Zariadenia pre seniorov v Kežmarku, Vyšný mlyn 13, kde moja mama strávila posledné roky života v dôstojných podmienkach, obklopená ochotným a obetavým kolektívom zamestnancov. Klienti zariadenia sa stretávajú denne s neobyčajným nasadením, profesionalitou, ľudským prístupom a ústretovosťou všetkých zamestnancov. Za činnosťou zariadenia sú výnimoční ľudia a obdivuhodný človek – pani riaditeľka Marcela Ištocyová. Ďakujem za to, že v dnešnej zložitej a ťažkej dobe existujú zariadenia, ktoré fungujú na princípe ľudskosti, nezištnej pomoci a obetavosti, kde každý klient má svoju hodnotu a neprichádza o dôstojnosť. Vyslovujem vám úprimné ďakujem a prajem vám vo vašej náročnej práci veľa síl a pevné zdravie.

Anna Kaňová

Noviny KEŽMAROK, mesačník, evidenčné číslo: EV 5329/16, ISBN 2453-7608, vydáva Mestské kultúrne stredisko Kežmarok, Starý trh č. 46, 060 01 Kežmarok, IČO: 00352179, dátum vydania 18. 5. 2021, ročník VI., adresa redakcie: Hlavné námestie 3, 060 01 Kežmarok, e-mail: noviny@kezmarok.sk, patricia.rozgonyiova@kezmarok.sk, ondrej.miskovic@kezmarok.sk, tel.: +421 52 466 0211, Tlač: Tlačiareň Kežmarok, GG, s. r. o., Grafika: PROGRUP SK, s. r. o. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a korigovania príspevkov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov a letákov. Príspevky sú zverejňované bez nároku na honorár. Uzavierky k 15. dňu v mesiaci. Redaktori: Barbora Sosková, Patrícia Rozgonyiová, Ondrej Miškovič, autori titulných fotografií: M. Hajkovský, A. Smolenová, O. Miškovič, J. Kučkovský, distribuuje: Slovenská pošta bezplatne, náklad: 5 700 ks. Periodikum je pôvodne vydávané od roku 1993.

Vakcína
je blížkosť

PREČO JE OČKOVANIE NAJLEPŠIA CESTA AKO SA ZBAVIŤ COVIDU-19?

Očkovanie predstavuje nielen ochranu jednotlivca, ktorý je očkovaný, ale aj kolektívnu ochranu okolia a celej spoločnosti. Vírus vieme poraziť bezpečnou a účinnou vakcínou. Preočkovanie väčšiny populácie môže len na Slovensku zachrániť tisíce životov. Očkovaním odbremeníme nemocnice od tisícov hospitalizovaných ľudí na COVID-19. Predídeme množstvu prípadov dlhodobých následkov po prekonaní ochorenia.

OČKOVANIE. NÁVRAT DO NORMÁLNEHO ŽIVOTA.

PREČO JE OCHORENIE COVID-19 NEBEZPEČNÉ?

Celosvetovo zomrelo v súvislosti s ochorením COVID-19 už viac ako 2 milióny ľudí. Toto číslo stále rastie.

Šírenie vírusu zahľucuje zdravotný systém a spôsobuje tak oveľa väčšie škody. Nemocnice presúvajú plánované operácie, ambulancie ordinujú v obmedzenom režime, ohrozenie je zdravie všetkých, nielen COVID pozitívnych.

Koronavírus je veľmi zákerný v tom, že ho v mnohých prípadoch nie je vidieť. Časť infikovaných ľudí nemá žiadne symptómy, cítia sa zdraví, a preto sa môžu stať prenášačmi.

Medzi najrizikovejšie skupiny patria seniori, u ktorých hrozí ťažší priebeh ochorenia COVID-19. Riziko sa zvyšuje aj s pridruženými ochoreniami ako: ochorenie srdca, cukrovka, pľúcna choroba a chronické ochorenia so znížením imunity, či obezita.

COVID nás a našich blízkych vážne ohrozuje na zdraví. Na fyzickom, ale v dôsledku izolácie a strachu aj na zdraví psychickom. Oberá nás o blízkosť našich milovaných. Negatívne vplyva na možnosť vzdelávania sa detí, ohrozuje živobytie, zamestnanosť a ekonomiku.

BEZPLATNÝM OČKOVANÍM OCHRÁNIME SEBA, SVOJU RODINU A CELÚ SPOLOČNOSŤ.

MÔŽEM SA ZAOČKOVAŤ AK... mám vysoký vek?

Samotný vek nie je dôvodom sa nedať očkovať. Zaočkovanie môže chrániť pred nákazou, aj ťažkým priebehom ochorenia COVID-19. Ak nemáte iné závažné ochorenia, ktoré by spôsobili, že aj zvýšená teplota ako bežný vedľajší účinok by vám skomplikovala zdravotný stav, určite je na mieste zaočkovanie. Odporúčame prekonzultovať váš stav s lekárom, ktorý posúdi či výrazné benefity očkovania sú aj vo vašom prípade v prevahe nad rizikami.

MÔŽEM SA ZAOČKOVAŤ AK... som COVID-19 už prekonal?

Ak ste ochorenie COVID-19 už prekonali, nasledujúcich 90 dní by vaše telo malo mať protilátky na tento vírus. Po uplynutí tohto obdobia sa môžete na očkovanie zaregistrovať prostredníctvom formulára. V prípade, že ste vo zvýšenom riziku nákazy, môžete vakcínu dostať aj skôr, už po 15-tich dňoch od odoznenia klinických príznakov.

AKO SA PRIHLÁSIŤ NA OČKOVANIE?

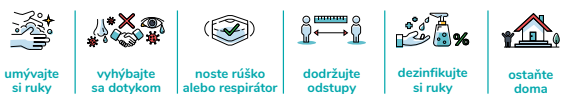
Očkovanie na Slovensku prebieha v niekoľkých fázach. Pred očkovaním sa vždy musíte najprv zaregistrovať - online formulárom alebo telefonicky. Informácie o vakcinačných centrách vo vašom okolí, ako aj možnosti registrácie zistíte:

Cez registračný formulár
na webovej stránke
www.korona.gov.sk

Cez infoliniku
na čísle **0800 174 174**
Infolinka je k dispozícii denne
od 8:00 do 20:00 hod.

V prípade, že sa zo závažných dôvodov nemôžete dostaviť na podanie vakcíny, preobjedajte sa na iný termín. Očkovanie je dvojdávkové. Absolvujte obe plánované dávky.

Aj v období medzi vakcínami a po kompletnom zaočkovaní nadalej dodržiavajte ochranné opatrenia Ruky - Odstup - Rúška. Očkovanie spoločnosti je len v počiatočnej fáze a ku kolektívnej imunite sme zatiaľ len o krok bližšie.

PREČO SÚ DOSTUPNÉ VAKCÍNY PROTI COVID-19 BEZPEČNÉ A ÚČINNÉ?

Všetky prešli viacfázovým tzv. predklinickým a následne klinickým testovaním na veľkom počte dobrovoľníkov. Získané výsledky následne preskúmala a schválila Európska lieková agentúra (ako aj mnohé ďalšie liekové agentúry iných krajín).

Na celom svete sa už zaočkovali milióny ľudí. Všetky vakcíny musia byť na základe výsledkov klinického skúšania bezpečné a dostatočne účinné, aby mali vyhovujúci pomer prínosov a vedľajších účinkov.

Vedľajšie účinky mimo tých, ktoré sú na príbalovom letáku, sú extrémne zriedkavé a výhody očkovania vysoko prevyšujú riziká. Dlhodobé vedľajšie účinky vakcíny, ktoré by sa prejavili až s odstupom času, sú pri vakcínach vo všeobecnosti raritný jav.

DLHODOBÉ (VEDĽAJŠIE) ÚČINKY

VAKCÍNA

Všetky vedľajšie účinky z príbalového letáka sú **krátkodobé**.

COVID-19

Časť ľudí pociťuje **dlhotrvajúce symptómy** a ťažkosti aj po vyliečení.

Dlhodobé vedľajšie účinky sú pri vakcínach **raritný jav**.

Podľa štúdie publikovanej v Lancete, až 76 percent hospitalizovaných s Covidom mali **pretrvávajúce príznaky 6 mesiacov po vyliečení**.

Pri žiadnej z 82 vakcín registrovaných v SR **nedošlo k spätnej deregistácii** kvôli neskôr sa objavujúcim vedľajším účinkom.

Podľa štúdie austrálskych vedcov, 56 percent pacientov malo **poškodenú pľúca aj tri mesiace po prepustení z nemocnice**.

Rôzne mRNA vakcíny sa na dobrovoľníkoch testujú posledné 3 roky, nie je známy **žiadny prípad dlhodobých vedľajších účinkov**.

Zatiaľ nie je úplne jasné, ako dlho môžu následky Covidu pretrvávajúť, a či v niektorých prípadoch nebudú **trvalé**.

Vakcína
je sloboda,
vo všetkom, čo je
pre nás dôležité

“ Očkovanie nás už stáročia chráni pred množstvom chorôb. Dôverujem odborníkom, a preto vakcínu aj dnes považujem za jedinú cestu, ako poraziť vírus a vrátiť naše životy do normálu. ”

Zuzana Čaputová, Prezidentka SR

všetko o očkovaní na www.slovenskoproticovidu.sk

Asistované sčítanie v Kežmarku

sa bude vykonávať od 3. mája do 13. júna 2021

Spôsoby dosčítavania v Kežmarku:

A, Stacionárny asistent sčítania

Stacionárny asistent svoju funkciu vykonáva na kontaktnom mieste počas asistovaného sčítania v čase pracovnej doby určenej prevádzkovými hodinami kontaktného miesta:

Pondelok: 8.00 – 15.00

Utorok: 8.00 – 15.00

Streda: 8.00 – 16.30

Štvrtok: 8.00 – 15.00

Piatok: 8.00 – 14.30

na adrese: Hlavné námestie 1, 060 01 Kežmarok, číslo dverí 1, 2 a 6

Osoby, ktoré sa budú zúčastňovať asistovaného sčítania, sú povinné:

- dodržiavať všetky právne predpisy týkajúce sa nariadených opatrení pri ohrození verejného zdravia v súvislosti s ochorením COVID-19,
- vstup do priestoru kontaktného miesta je umožnený len osobám s prekrytými hornými dýchacími cestami,
- pri vchode do miestnosti aplikovať dezinfekciu na ruky dezinfekčným prostriedkom s virucídnym účinkom,
- dodržiavať bezpečnú dištančnú vzdialenosť dvoch metrov.

B, Mobilný asistent sčítania

Mobilný asistent vykonáva svoju funkciu v teréne podľa prideleného virtuálneho asistenčného obvodu počas asistovaného sčítania. Určený je prioritne pre osoby, ktoré sa nemôžu zo zdravotných dôvodov sčítať na kontaktnom mieste. Žiadosti o mobilného asistenta je možné žiadať v pracovných dňoch v čase od 8.00 hod. do 12.00 hod. na telefónnom čísle 052 / 46 60 109.

Mobilný asistent:

- disponuje rozhodnutím primátora mesta o výbere za mobilného asistenta v meste,
- disponuje preukazom asistenta vydaným Štatistickým úradom Slovenskej republiky,
- mobilný asistent musí byť vami objednaný a dohodnutý na presný čas, žiaden asistent proaktívne nevyhľadáva a nesčítava ľudí.

